ORAS

Saulėta,
dieną 36°, naktį 30.
Saulė teka 6:53, leidžiasi 5:16

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVI | Price 10c | Chicago, Ill. — Antradienis, Vasario-February 10 d., 1970 m. | Kaina 10c | 34

DEMOKRATAI PRADĖJO RENGTIS RINKIMAMS

PRANCŪZIJOS KOMUNISTAI NUĖJO MASKVOS VADŲ NURODYTU KELIU

PARYŽIUS. — Penkias dienas trukęs Prancūzijos komunistų kongresas pilnai prisiderino prie Kremliaus vadų linijos ir išmetė iš partijos centro komiteto ir iš politbiuro vieną žymiausių prancūzų komunistų Roger Garaudy, kuris jau 35 metai buvo partijos nariu ir 24 metus buvo centro komitete. Garaudy nuodėmė buvo Sovietų Sąjungos kritikavimas po Čekoslovakijos okupacijos. Jam, kaip labai nusipelniusiam partijos nariui, buvo leista kongrese pasakyti kalbą, kurioje jis neatsiprašinėjo už savo nuklydimą nuo generalinės linijos, bet pakartojo savo kaltinimus sovietams. Jo kalba buvo priimta labai šaltai, nors jis ir pasižadėjo toliau remti komunistų partiją.

Partios vadui Waldeck Rochet sergant, visą kongresą pravedė jo pramatomas įpėdinis, sovietų politikos rėmėjas George Marchais. Jis pasigyrė kongresui, kad partijos centras yra išdalinęs 454,350 partijos bilietų, nuo 1961 metų Prancūzijos komunistų partija gavusi 80,000 naujų narių.

Politbiuro narys Garaudy dvi dienas turėjo klausytis kitų kalbėtojų kaltinimų jam. Jam primetamas "dešinysis nukrypimas". Neseniai išleistoje knygoje šis farksizmo teoretikas įrodinėjo, kad pažengusiame pramonės krašte šalia darbininkų klasės, kuria praeityje remdavosi partija, išauga nauja klasė: technologinio-mokslinio personalo grupė, kuri vis svarbesnę užims visuomenėje vietą. Darbininkai turį sudaryti su ta nauja klase bloką socializmui plėsti, — aiškino Garaudy.

Savo kalboje Garaudy nurodė kongreso dalyviams, kad negali būti vieno modelio atskirų kraštų socializmui, nes kiekviena šalis turi savo skirtingas sąlygas. Jei Prancūzijos partija pasmerkė sovietų invaziją Čekoslovakijoje, tai turėjo kartu pasmerkti ir tos invazijos priežastis, — kalbėjo Garaudy, o jos yra: Maskvos atsisakymas pripažinti, kad yra teisinga ir būtina ieškoti naujų socializmo formų tinkančių atskiriems kraštams. Prancūzijos darbininkai turi suprasti, kad socializmas, kurio mes siekiame, gali ir turi būti kitoks, negu tas, kurį karinė jėga primetė Čekoslovakijos žmonėms.

Garaudy pabrėžė, kad ne jis kritikuoja Sovietų Sąjungą, bet jos pačios linija jai kenkia, Sovietai eksportavo anglį į Ispaniją, kada ispanai angliakasiai streikavo. Sovietai statė elektros jėgainę Graikijoj, kada ten komunistų vadai buvo kalinami. Toks sovietų elgesys kenkia Maskvos ryšiams su kitomis partijomis, — pasakė Garaudy.

Rasinės marinų kovos Da Nange

SAIGONAS. — Nemaža bomba sunaikino Saigono centre esantį Pietų Vietnamo Spaudos Centro pastatą, kuriame buvo daug modernių mašinų ir įrengimų, kuriais naudodavosi ir užsienio korespondentai Vietname. Sprogimas įvyko antrame aukšte, kada pastate dėl švenčių nieko nebuvo. Kilo gaisras, kuris irgi padarė nemažai žalos.

Da Nange, kaip pranešta, sprogo granata marinų teatre. Jau prieš spektaklį įvyko muštynių tarp juodų ir baltų marinų. Net ir spektaklio metu muštynės tęsėsi žiūrovų tarpe ir keli kareiviai buvo iš spektaklio, kuriame marinus linksmino austrą-

IŠ VISO PASAULIO

JERUZALĖ. — Izraelio lėktuvai vėl puolė Egipto taikinius Kairo apylinkėse. Egiptas pranešė, kad septyni civiliai ir aštuoni kareiviai buvo sužeisti. Oro kovose Izraelis vėl numušė du Egipto lėktuvus, Mig-21 modelio.

NEW YORKAS. — Sovietų šnipas Seattle mieste, Aleksandr Tichomirov yra laikomas kalėjime. Jį aplankė sovietų diplomatas iš Jungtinių Tautų misijos, tačiau užstato, kuris yra 100,000 dolerių, neatvežė. Sovietų atstovybė įteikė JAV atstovybei prie JT notą, kuri buvo persiųsta į valstybės departamentą. Sovietai jau ieško advokato, kuris gintų jų pilietį, Jungtinių Tautų vertėją.

Ammanas. — Palestinos Išlaisvinimo organizacijos vadas Lassir Arafat rytoj išvyksta su septynių asmenų delegacija į Maskvą, kur viešės visą savaitę.

CAMBRIDGE. — Amerikos liberalų draugija, "Ripon society" paskelbė, kad Kongrese geriausiai laikosi ir pagal tos draugijos tikslus protingiausiai balsuoja sen. Charles Goodell iš New Yorko ir sen. John Sherman Cooper iš Kentucky. Trečioje vietoje esąs negras senatorius Edward Brooke iš Mass. Visi senatoriai yra respublikonai.

VATIKANAS. — Katalikų bažnyčios vadovybė pageidauja, kad visi kunigai atnaujintų savo celibato ir paklusnumo įžadus Didįjį Ketvirtadienį, prieš Velykas.

MANILA. — Filipinų prezidentas Marcos pakeitė kabinete penkis ministerius. Tuo tarpu Filipinų Studentų Sąjunga paskelbė streiką, kuris išsiplėtė po 31 mokyklą.

WASHINGTONAS. — Amerikiečiai suvalgo tūkstančius galvijų, kuriuos skerdžiant jie turi įvairių skaudulių. Per 1965 metus, kaip rodo žemės ūkio departamento statistika, 103,000 karvių buvo trumpam laikui sustabdytos nuo pardavinėjimo. Iš jų 168 turėjo carcinomą ir 102,-669 turėjo ephiteliomą — auglį akyje. Specialistai tvirtina, kad tinkamai auglius išpiovus ir išmetus, likusi mėsa esanti tinkama vartojimui. Departamentas draudžia žmonėms pardavinėti vištieną su augliais. Vėžį turinčios vištos sunaikinamos, bet galvijai tik išmėsinėjami ir mėsa parduodama.

lų grupė, išmesti. Netrukus po to per aukštą tvorą į kareivių tarpą buvo įmestos dvi granatos. Viena nesprogo, tačiau kita sužeidė 62 kareivius ir vieną užmušė. Nukentėjusių tarpe buvo juodų ir baltų marinų.

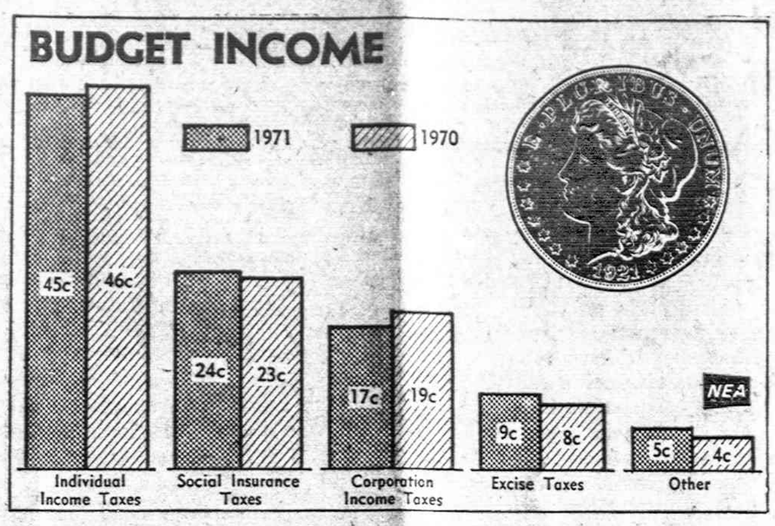

Ši lentelė parodo federalinės vyriausybės pajamų šaltinius šių ir ateinančių finansinių metų biudžete. Pajamų mokesčiai truputį sumažėjo, taip pat ir korporacijų mokami mokesčiai.

ČIKAGOS MERO PROKLAMACIJA VASARIO 16 DIENOS PROGA

WHEREAS, 717 years ago the Kingdom of Lithuania was founded and fifty-two yeas ago the independence of Lithuania was restored; and

WHEREAS, Lithuania, once a leading power in eastern Europe has been a victim of conquering forces through the years; and

WHEREAS, Lithuania, after a struggle of 120 years for independence, regained independence in 1918 and as an independent nation made great economic and social progress; and

WHEREAS, in World War II, Lithuania become a victim of Communist and Nazi invasion, bearing since then the terrors and sorrow of subjungation and the loss of human life and liberty; and

WHEREAS, in Chicago, thousands of citizens of Lithuanian descent have by all possible means demonstrated their concern for the plight of the enslaved people of Lithuania and will continue to do so untol Lithuania is once more a free and independent country:

NOW, THEREFORE, I, Richard J. Daley, Mayor of the City of Chicago, do hereby call upon people of Chicago to never lessen the fight for the freedom of that nation which has given to our city thousands of their sons and daughters who have become greatly respected citizens of our community to, on February 16, Lithuanian Independence Day, address our representatives in Congress urging that action be taken to continue focusing attention on the plight of these defenseless slaves of Communism.

Dated this twenty-eighth day of January, A. D., 1970.

Richard J. Daley,
Mayor

Rumunija laukia sovietų spaudimo

VIENA. — Sovietų spaudimas Rumunijai vėl padidėjo. Varšuvos pakto karinė vadovybė reikalauja, kad dalis šio pavasario karo manevrų būtų vykdomi Rumunijoje. Praėjusį ketvirtadienį Rumunijos komunistų vadas Ceausescu pasakė kalbą karininkų suvažiavime. Jis nurodė, kad visos sutartys su draugiškomis socialistinėmis šalimis atmeta kišimąsi į kitų valstybių reikalus ir į kitas kariuomenes.

Kai kurie Rumunijos gyvenimo stebėtojai tvirtina, kad rumunai bijo, kad sovietai nepabandytų Rumunijoje panašaus žygio, kaip Čekoslovakijoje. Dėl to, rumunų vadai ieško stipresnių ryšių su kaimynine Jugoslavija, kuri nėra Varšuvos pakte. Ir Ceausescu savo kalboje reikalavo glaudesnio visų socialistinių šalių kariuomenių bendravimo, be jokių išminčių. Manoma, kad jis kalbėjo apie Jugoslaviją, su kurios prezidentu Tito jis palaiko labai artimus ryšius.

Rumunija iki šiol neatnaujino

Naujas žingsnis į jungtinę Europą

BRIUSELIS. — Šešios Europos Rinkos valstybės po sunkių derybų, kurių paskutinė sesija truko per visą naktį, pažengė nemažą žingsnį į federalinę Europos santvarką. Rinkos vadovybė gaus iš narių savo reikalams apie 4 bilijonų dolerių metinį biudžetą. Iš tos sumos Europos Parlamentas gaus apie 4% savo reikalams. Parlamentas nuo 1975 metų įsigis iki šiol neturėtų galių, galės svarstyti ir net keisti rinkos valstybių biudžetą.

Kai kurios valstybės, kaip Prancūzija, vengė šitokio virš valstybinio parlamento, kurį sudarys po 36 atstovus iš Prancūzijos, Italijos, Vokietijos, po 14 iš Belgijos ir Olandijos ir 6 iš Liuksemburgo.

— Anykščius ir jo žymiąsias vietas 1969 metais aplankė apie 50,000 turistų, — paskelbė "Komj. Tiesa". (E)

su sovietais draugystės sutarties. Spauda nieko apie ją nerašo.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Čikagoje septynių riaušių agitatorių teisme gynėjai baigė savo apklausinėjimus ir byla šią savaitę bus atiduota jury komisijai.

◆ Trečiadienį Maskvoje prasidės Amerikos-Sov. Sąjungos derybos dėl atominių sprogdinimų taikiems tikslams leidimo. Norima atominę energiją panaudoti kanalų ar uostų statyboje.

◆ "Washington Post" skelbia, kad Amerika ir Sov. Sąjunga tariasi kartu sumažinti Varšuvos pakto ir Nato karines jėgas Europoje.

◆ Arabų valstybių: Egipto, Irako, Sudano, Jordano ir Sirijos vadai baigė pasitarimus. Komunikate skelbiama, kad jie išvaduos užimtas žemes ir kaltinama Amerika už paramą Izraeliui.

◆ Gynybos sekretorius Laird ir Jungtinio Štabo virš. gen. Wheeler išvažiavo į Pietų Vietnamą išanalizuoti ten padėties.

◆ Iranas paskelbė naują biudžetą, kuriame gynybos reikalams skiriama du kartus daugiau, negu pernai. Iš 5.3 bil. dolerių biudžeto, gynybai skirta 772 milijonai dol.

◆ Trečiadienį prezidentas Nixonas išvyksta į Floridą trumpų atostogų.

◆ Europos Taryba įspėjo, kad per ateinančius 15 metų Europos miestų gyventojų padvigubės. Jei nebus iš anksto tam pasiruošta, tai gali ir Europoje kilti sunkumų, kaip Amerikoje.

Lenkų spauda apie lietuvius

Lenkų spauda Australijoje, kaip matyti iš "Wiadomosci Polskie" laikraščio, leidžiamo Sydney mieste praėj. metų lapkričio 23 d. laidos, naudojasi Eltos žiniomis. Laikraštis rašo: "Žinios apie katalikų Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje pasiekia New Yorke veikiantį Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto informacijos židinį — "Eltą".

Paminėjęs apie Eltos teiktas informacijas apie lietuvių dvasininkų persekiojimus, autrališkis laikraštis toliau rašo: "Bažnyčios padėtis — sunki" ir nurodo į Vilniaus katedros likimą, į dvasinės seminarijos Kaune suvaržymus, sunkią kunigų padėtį ir tai, kad du vyskupai vis tebelaikomi namų arešte. (E)

JAV DEMOKRATŲ PARTIJOS VADAI PLANUOJA, KAIP LAIMĖTI RINKIMUS

WASHINGTONAS. — JAV demokratų partija sujudo planuoti savo rinkiminę kampaniją. Vakar posėdžiavo partijos politikos gairių nustatymo taryba, susidedanti iš 66 narių, vadovaujama buvusio viceprezidento Herbert Humphrey. Taryba svarstė kelių komitetų pasiūlymus. Vietnamo klausimu komitetas siūlo atmesti dabartinę prezidento Nixono liniją ir reikalauti, kad visa Amerikos kariuomenė iš Vietnamo būtų išvežta per 18 mėnesių. Sekmadienį demokratų partija per televizijos stotis pristatė gyventojams savo "State of the Nation" žvilgsnį. Programoje dalyvavo visi žymesni demokratų vadai, išskyrus senatorių Kennedy, kuris pats atsisakęs programoje dalyvauti.

Demokratai aiškina, kad prezidentas Nixonas išleidžiąs per daug ginklams, net po 400 dolerių kiekvienam žmogui, o švietimui ir sveikatai nenoris išleisti nė po 13 dolerių žmogui. Vyriausybė per mažai daranti nusikaltimams sustabdyti ir nieko nedaranti infliacijai sulaikyti.

Demokratų partija išleido šiai televizijos programai paruošti apie 50,000 dolerių. Vyriausybė kaltinama dėl oro ir vandens teršimo, dėl statybos darbų sumažėjimo, dėl didėjančio nedarbo. Prezidentas Nixonas kalbąs į tuos amerikiečius, kurie, vadinami tylia dauguma, yra pavargę, susimaišę ir pasitraukę nuo pasaulio problemų.

Su šia televizijos programa demokratai pradėjo savo rinkiminę kampaniją. Republikonų vadai, kaip kongreso narys Gerald Ford pareiškė, kad visi demokratų suminėti sunkumai ir visos problemos šios vyriausybės buvo paveldėtos iš 8 metų demokratų valdymo laikotarpio. Fordas pabrėžė, kad Amerikos problemos, kurias minėjo demokratų programa, liko neišspręstos jau daug metų, nors abiejuose Kongreso rūmuose daugumą turėjo demokratai.

Stebėtojai tvirtina, kad didžiausia demokratų partijos problema yra neturėjimas aiškaus ir stipraus vado. Buvęs prezidentas Johnsonas pasitraukė dėl Vietnamo karo, viceprezidentas Humphrey nemažai nukentėjo Čikagos konvencijoje, sen. Edward Kennedy nukentėjo Chappaquiddicko saloje, sen. Edmund Muskie iš prigimties netinkąs į partijos vadus, nesąs pakankamai veržlus. Kongrese demokratų vadas McCormackas esąs persenas sujungti apie save jaunesnius demokratus. Demokratams todėl trūksta aiškios ir vienos vadovybės.

Kita problema — finansai. Partija turinti apie 7 milijonus dolerių skolų. Neturint lėšų, būsią sunku vesti rinkiminę kampaniją.

Pasipriešinimas integravimui

BIRMINGHAM. — Alabamoje įvyko nemažas mitingas, kuriame kalbėtojai pasisakė prieš viešųjų mokyklų integravimą. Svarbiausias kalbėtojas buvo George Wallace, buvęs kandidatu praėjusiuose prezidento rinkimuose. Jis įspėjo prezidentą Nixoną, kad jis išstatys vėl savo kandidatūrą 1972 metais, jei prezidentas nieko nedarys mokyklų klausimu. Pietinės valstijos nulems rinkimuose balansą tarp demokratų ir respublikonų balsų, — įspėjo Wallace. Pietinės valstijos gali padaryti, kad respublikonų kandidatas pralaimėtų.

Wallace ragino klausytojus nežiūrėti, ką sako teismai ir neintegruoti savo mokyklų. Valdžia turi palikti žmonėms apsisprendimo teisę ir negali prievarta integruoti mokyklų, nes tas sunaikins pietuose viešąjį švietimą, — kalbėjo Wallace.

Pietinių valstijų gubernatoriai tarėsi, ką daryti, kaip įgyvendinti Aukščiausiojo Teismo sprendimą.

Visoje Amerikoje didėja rasiniai neramumai integruotose mokyklose. Kai kur tik dideli policijos būriai padeda mokytojams eiti savo pareigas. Smurtas, riaušės ir rasinės muštynės kenkia Amerikos švietimui. Daug kur prieš integraciją pasisako patys negrai.

Pietų Amerikos valstybių rėmimas

CARACAS. — Ekonominių ir socialinių reikalų taryba tarpamerikinėje organizacijoje baigė Venecueloje savo svarstymus. Paaiškėjo, kad Pietų Amerikos valstybės laikosi gan vieningai derybose su JAV.

Pietų Amerikos 23 valstybės reikalauja daugiau veiksmų Progreso Santarvės, kurią paskelbė prezidentas Kennedy, rėmuose. Siekiama pagreitinti ekonominį ir socialinį Pietų Amerikos valstybių išvystymą. Joms reikia daugiau privataus amerikiečių kapitalo, palankesnių eksporto taisyklių, daugiau JAV dolerių.

Prezidentas Nixonas prašė kongreso skirti Pietų Amerikos valstybių šalpai 556 milijonų dolerių. Panašią sumą turėtų skirti paskolomis Tarpamerikinio Išvystymo bankas.

Privačiam kapitalui Pietų Amerikos valstybės stato sąlygas. Jos nori turėti naujai statomose įmonėse didelį balsą, daug teisių, nustatant išvežamų gaminių kainas. Amerikos kapitalo investavimui Pietų Amerikoje nepritaria organizuotieji JAV darbininkai. Daug JAV bendrovių, rasdamos pigesnę darbo jėgą Pietų Amerikoje, steigia ten savo skyrius, Amerikos darbo unijos tvirtina, kad jau daug amerikiečių neteko darbo dėl Pietų Amerikon pabėgusių įmonių užsidarymo Amerikoje.

WELLINGTONAS. — Naujoji Zelandija nuo birželio 30 d. uždraudė naudoti ūkiuose DDT nuodus.

ELLSWORTH. — Du nužudyto angliakasių unijos pareigūno Yablonskio sūnūs pažadėjo tęsti savo tėvo pastangas unijos reformų ir jos išvalymo darbe.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

Kairėje matomas 11 metų berniukas Russell Strayer iš St. Delphos, Ohio, gimė aklas. Tik neseniai dr. William Feinbloom, akių gydytojui ir optikui, pavyko pagaminti akinius, su kuriais jaunuolis turi 50% regėjimą.

KEISKIME, KAD IR PATOGIAUSIĄ PADĖTĮ

Kaitaliokime stovimą ar sėdimą padėtį, nors ir geriausią — išvengsime strėnų raumenų pertempimo.

Medicinos tiesa

Visi raumenų judesiai — visokia mankšta turi būti atliekama ramiai-švelniai, be šokinėjimo bei perdėto tampymosi; ir tik iki pajuntant skausmą — nė milimetro toliau. Gydytojas nustato kokius ir kada po operacijos strėnų negalavime atlikti judesius, kaip mankštintis. Paprastai aktyvi mankšta po strėnų operacijos pradedama už 2-4 mėnesių.

Vien mankštos negana

Daugelis žmonių daro didelę klaidą — jie nekreipia dėmesio į kasdieninę kūno laikyseną, ir mano, kad pasimankštinę kiek visas strėnų negeroves prašalins. Taip nėra gyvenime. Vien gimnasikos negana. Reikia per visą dieną visuose savo darbuose sveikai užsilaikyti, taisyklingoj padėtyje kūną laikyti. Būtina pertraukime bet kokį ilgiau besitęsiantį judesį ar kūno padėtį. Paprasti dalykai — kaip kėdutė po kojom ar supamoji kėdė gali strėnas paliuosuoti nuo pertempimo.

Pacientas ištikimai pildydamas reikiamą gydytojo jam priskirtą mankštą gali labai gerai sutvarkyti savo raumenis ir strėnų kaulus. žinoma, kiekvienas neleistinas judesys gali visą darbą sugadinti. Neteisingai, kelių nesulenkęs keldamas sunkesnį dalyką, ar mašiną vairuojant įsitempdamas prie gazo pedalo, ar kaip nors plumptelėjęs, gali vėl išvesti strėnas iš rikiuotės.

Kai eina kalba gydytojo su paciento apie pastarojo strėnų skausmų tvarkymą, reikalas yra ne vien mankšta. žmogus per dieną daug daugiau kitų judesių atlieka negu jis mankštinasi. Už tai labai svarbu, kad visada žmogus teisingai savo kūną laikytų ir reikiamai lankytųsi kasdieninę sau duoną užsidirbdamas.

Bent stambiausių klaidų nedarykim

Negalima su pacientu aptarti visus jo per dieną atliekamus judesius. Tik pagrindinę laikyseną galima žmogui nurodyti. Šviežiai susižeidus strėnas kiekvienas neleistinas judesys sukels skausmą ir pacientas liausis gimnastikavęs. Reikia visiem atsiminti, kad visais atvejais bet ką veikiant ar nieko nedarant privalu kaip galima daugiau sumažinti stuburo išsilenkimą užpakalin (kyphosis) ir svarbiausia priekin (lordosis). Visi pacientai minėtus stuburo išlenkimus gali tvarkyti sustiprindami sėdynės ir pilvo sienos raumenis (internal girdle) — ir visą laiką tuos raumenis reikia naudoti dubens sustiprinimui ir stuburo pirmyn pasidavimo išvengimui. Niekada nebus perdaug pakartotinai priminti, jog niekad nereikia perilgai būti vienoj padėtyje — ar tai judant, ar tai ramybėj esant. Paprastai strėnos perspėja žmogų: jose atsiranda skausmas, nepatogumas, bet žmogus turi žinoti, kad jam reikia keisti kūno padėtį labai dažnai. Toks raštinės darbininkas labai gerai daro įsigijęs patrotį atsakinėti telefoną atsistojęs. Taip besielgdamas jis keičia savo sėdimą padėtį. Kiti užkelia kojas ant stalo. Tai gera atilsiui padėtis, tik nevisada patogi kitų atžvilgiu. Vienam esant ji yra tvarkoj. Daug patogesnė padėtis poilsiui yra užkėlimas kojų ant atidaryto stalo stalčiaus.

Kai galima kėdės aukštį bent keliais centimetrais kaitalioti (kas kelios dienos taip darykim) tuo palengvinsim kai kurių raumenų persitempimą. Galima dadėčkus pasidėti po sėdyne, ir tokiu būdu sėdėjimo aukštį keliais — vienu-dviem inčais kaitalioti.

Patys kasdien geroj padėtyje užsilaikykim

Visi ilgiau sėdintieji turi atsiminti, kad jie sėdėtų sėdikaulių (sėdynės) raumenis pabrukę, o ne pirmyn juos padavę. Kelius reikia laikyti aukščiau už klubikaulius (hips) sėdint. Išvengiama stuburo pirmyn pasidavimo (lordosis) kai sėdim šlaunį ant šlaunies užkėlus. Sukinėjimas pečių ir kaklo padeda atpalaiduoti pertemptą kaklą. Toks pertempimas kaklo gali padidinti strėnų persitempimą. Čia visokių šundaktarių masažai su visokių nieku prikalbėjimais žmones pritraukia: jiems palengvina. Bet ir daug žalos pridaro imama tvarkyti masažu nesutvarkomi dalykai. O minėtus judesius protingas žmogus gali pats pasidaryti — ir tą pačią gerovę apturėti. Tik daugiau išminties ir šviesos — ir jokie apgavikai masažistai liausis lietuvio krauju neleistinai mitę.

Jei priseina kam kiek ilgiau pastovėti, nepamirškim keisti stovimą padėtį išmetant pirmyn vieną koją. Taip elkimės periodiškai. Lygintuvu šeimos baltinius tvarkant, moteriškė teleidžia kojom pailsėt — ji neturi perilgai stovėt — tas palengvins jos stuburui — jis neišsikiš taip priekin. Tokį stuburo pirmyn pasidavimą (lordosis) gražiai tvarko gilus alsavimas įtempiant sėdynės ir pilvo raumenis. Taip pat ant kojų pirštų stovėjimas tiesina stuburą. Čia baleto pamokos yra labai sveikas visiems dalykas. Nors ir geriausioje padėtyje stovėsime, visvien po kiek laiko pavargs mūsų stuburas. Mat, mes kadaise ant keturių vaikščiojom. Užtai venkime perilgo stovėjimo kada tik mes galime. Čia ilgų prakalbų klausytojai stovint nukenčia.

Išvada. Kol sveiki, ganykime reikiamai savo sveikatv, ypač strėnas stiprias užlaikykime, vengdami perilgo vienodo judesio ar perilgai užsitęsiančios ramumos. Taisyklingai kūną užlaikykime kasdieninius darbus dirbdami. Tada mums nereikės eiti pas įvairiopus pelngaudžius, kad gyvenimo abėcėlės išmokus.

Pasiskaityti. Patient Care, October 15, 1969.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Tvarka turi būt žiūrint TV

Klausimas. Prašau gerb. daktarą paaiškinti, ar tikrai pavojinga žiūrėti spalvotą TV. Skaičiau prieš kiek laiko, kad tokio aparato spinduliai pavojingi žmogui.

Atsakymas. Buvo spaudoje pranešimai apie netvarkingai veikiantį spalvoto TV aparatą — jis gali skleisti perdidelį kiekį pavojingų spindulių. Normaliai veikiantis spalvotas TV aparatas išmeta labai nežymų kiekį pavojingų spindulių ir dėl to rūpintis nereiktų. Dėl labai atsargių žmonių šio krašto Surgeon General atspausdino patarimus dėl TV žiūrėjimo nuotolio ir pan. Šituos patarimus galima gauti parašius laišką Surgeon Geberal of the USPHS.

Nėra ilgai veikiančių gerų skiepų prieš šieno šiltinę

Klausimas. Kaip ten yra su skiepais kas mėnesį duodamais apsisaugojimui nuo šieno šiltinės (Hay fever). Aš kas metai sergu ta liga ir noriu jos atsikratyti iš anksto. Prašau daktarą man paaiškinti.

Atsakymas. Šio krašto vaistus tvarkanti įstaiga (Food and Drug Administration) neleido naudoti aliejuje atskiestus vaistus prieš šienligę (hay fever). Jie dabar tyrinėjami. Kiti vaistai ilgam laikui pasirodė esą neveiklūs (Alum-pyridine antigens), nors juos minėta įstaiga leido vartoti.

Taigi, nėra veiklaus ir saugaus vaisto ilgai veikiančio prieš šienligę. Nevartotinas ir cortisonas tai ligai gydyti, išskyrus aštrius tos ligos atvejus, kada reikia gelbėti žmogaus gyvybę.

Geriausiai nuo šienligės gydymas — tai nuo jos apsisaugojimas. Neužmirškim, kas vienas iš 15 ta liga sergančiųjų gali būti jautrūs bananams ir arbuzams. Tokie žmonės suvalgę minėtų vaisių apturi niežėjimą burnoj ir gerklėj. Išgėrus vandens ar paėmus antihistaminų negerumas praeina. Dabar yra išrastas naujas stiprus antibiotikas (triacetytoleandomycin — trumpai: TAO) labai gerai tvarkąs šienligės komplikaciją — sunkiai gydymui pasiduodančią asthmą pas vaikus ir suaugusius.

Kraujas saldus, o šlapime nėra cukraus

Klausimas. Gerb. daktare, padėkit man suprasti, kaip tai gali būti, kad mano šlapime nėra cukraus, o gydytojas randa virš 200 cukraus kraujuje?

Atsakymas. Kai per inkstus ima skirtis mažiau cukraus iš kraujo, negu jo inkstuose atgal sugeriama į kraują, tada šlapime gali nebūti cukraus, nors kraujuje bus jo gerokai padidintas kiekis. Tokiais atvejais reikia tirti šlapimas už dviejų valandų po valgio. Laiks nuo laiko reikia patikrinti kraujuje cukraus kiekį. Tamsta savo šlapimo davinius dėl cukraus kiekio pristatyk savo daktarui — tik tirk tokį šlapimą, kuris bus gautas po dviejų valandų pavalgius. Geriausia, kad gydytojas sutvarkytų ir cukraus padidėjimą kraujuje — tada mažiau rasis komplikacijų surištų su cukralige.

Kvėpavimo tyrimas gūžio liaukos ligoj turi savo vietą

Klausimas. Aš sergu thyroid liga. Pakeičiau gydytoją — tas kvėpavimo tyrimą darytą pirmo gydytojo atmetė kaip pasenusį ir paskyrė kitus tyrimus. Nežinau, ar aš nuo vilko bėgdama nepatekau ant meškos. Patarkit kas man daryti, gerb. daktare.

Atsakymas. Anksčiau gūžio liaukos (thyroid) veikimui nustatyti buvo tik vienas būdas: medžiagos apikaitos stovis (Basal metabolic rate, trumpai BMR). Dabar atsirado trys geresni — tikslesni tos liaukos tyrimo būdai: 1. taip vadinamas kraujo tyrimas — PBI, 2. Kitas kraujo tyrimas vadinamas — T-3 ir T-4, 3. Radioaktyviu jodu tyrimas — 1-131 uptake. Šitie tyrimai nustoja savo vertės tada, kai pacientas esti vartojęs tam tikrus vaistus. pvz. jodą bet kurioje formoje. Reikia palaukti keletą savaičių — tik po to minėtus tyrimus galima sėkmingai atlikti. Nenorint laukti — galima daryti kvėpavimo tyrimą. Jis parodys gūžio liaukos stovį apytikriai — šito tyrimo neįtakoja vaistai. Čia ir yra to seno tyrimo (BMR) vertė. Antra vieta šiam tyrimui irgi yra: tai minėtos liaukos veikimo sekimas jai pasitaisius. Keletą kartų atliktas BMR gerai pavaizduoja gūžio liaukos stovį — tada minėti trys tyrimai yra mažiau patogūs. Tik, žinoma, dabar negalima pasitenkinti vienu BMR tyrimu. Reikia kiekvieną jų naudoti savo vietoj.

Nuraminimui vaistai atėmė atmintį

Klausimas. Mano vyras pradėjo nerimauti ir jam gydytojas prirašė Valium tablečių. Po savaitės mano vyras pradėjo nustoti atminties, jis dabar jau manęs nepažįsta. Visiems patariate — padėkite ir mano vyrui, ką mes turime daryti, pasakykite mielas daktare?

Atsakymas. Nustokite vartoti diazepam vaistus (valium). Tyrimai su pacientais nuo 15 iki 60 metų amžiaus, vartojusiais diazepam (valium) atlikti ir yra žinoma, kad tas vaistas sukelia užsimiršimą (amnesia). Jie ima ne tik žmonių, bet ir apyvokos daiktų nepažinti. Nenuostabu, kad jis tamstos — savo žmonos neatpažįsta. Mesk tą vaistą ir vyras ims tamsta vėl savo žmona laikyti.

"NAUJIENAS" —
REIKIA GERIAUSIAS
NIAS

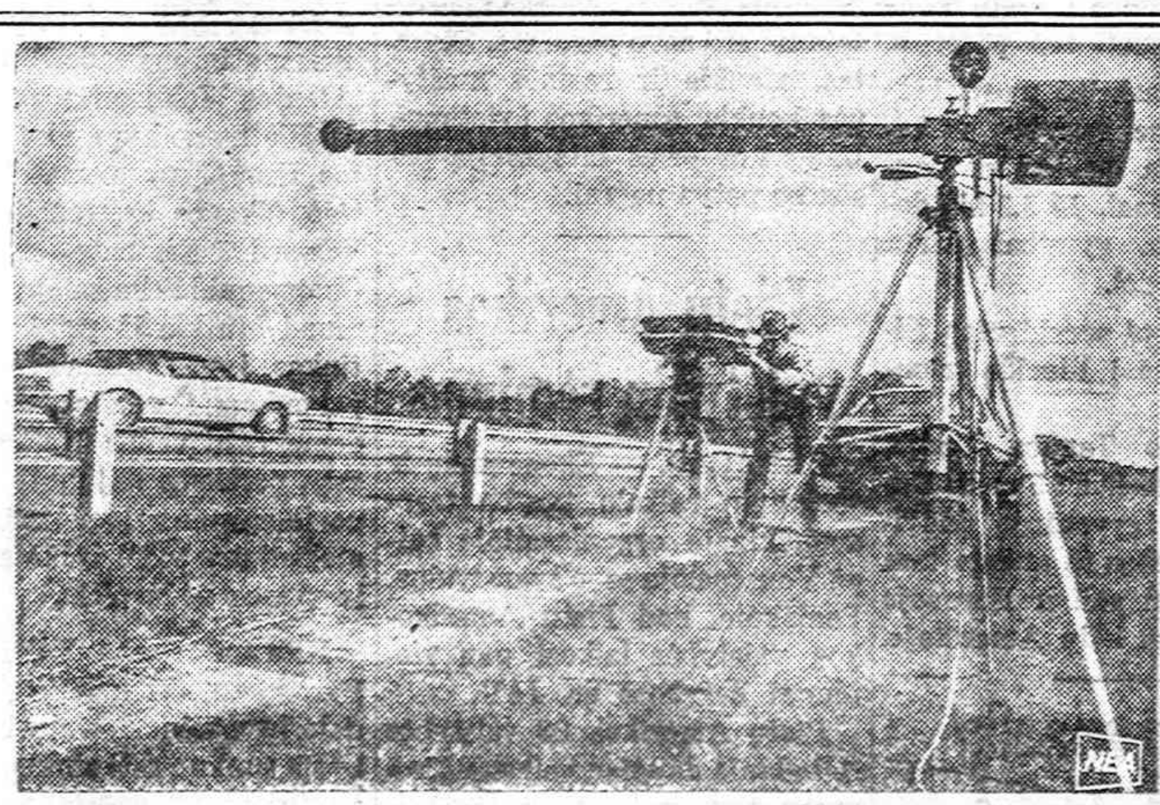

Vandens ir oro teršimas yra nemažos Amerikos problemos. Perdidelis triukšmas yra kita svarbi problema. Connecticut policija jau gaudo automobilius ir sunkvežimius, kurie kelia per daug triukšmo. Labai jautrūs mikrofonai "išgirsta" pravažiuojantį automobilį, išmatuoja jo triukšmo stiprumą ir prasižengusius automatiškai nufotografuoja. Fotografija pasiunčiama radijo bangomis toliau kelyje laukiantiems policininkams, kurie mašiną sulaiko. Viršuje matomi instrumentai, o apačioje — pagautas "nusikaltėlis".

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5% Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly

INSURED

6% 2 Years Savings Certificate (Minimum $5.000)

I am an American.
Do not fold, spindle, or mutilate.

Being an American is comfortable.
After all, we do have more than any other country in the world.
But sometimes we get too comfortable. We take our leisure and our prosperity and our freedoms for granted. Sometimes we have to be reminded that it wasn't easy for us to get where we are. That the freedoms we enjoy weren't handed to us on a platter.
Of course, the great majority of Americans have great pride in their country.

Millions of them show their pride by buying U. S. Savings Bonds.
Through regular purchases where they work or bank, they've helped preserve our freedoms by investing in their country.
At the same time, they've been storing up quite a nest egg for themselves.
U.S. Savings Bonds pay a guaranteed return. And your investment is backed by the full faith and credit of the United States of America.
Also, the interest on Series E Savings Bonds isn't subject to state or local income taxes.
You can defer federal taxes on E Bond interest until you redeem the Bond.
If your Bonds are lost, or stolen, or destroyed, we simply replace them without cost.
They're safe.
They're easy.
They're automatic.
And they're also a reminder. A reminder that we all have to work hard to keep what we have.
Investing in your country will do just that.
Think about U.S. Savings Bonds.
It's a way to keep our country from getting folded, spindled or mutilated.

If they're lost, stolen, or destroyed, we replace 'em.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

LB MARQUETTE PARKO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Vasario 1 dieną Marquette Parko Lietuvių Šv. Mergelės Gimimo parapijos salėje penkiasdešimt keturi (duomenys iš registracijos lapų) apylinkės lietuviai susirinko apsvarstyti bėgamųjų reikalų, išsirinkti naują "valdžią" ir atstovus į apygardos suvažiavimą, susipažinti su valdybos nuveiktais darbais. Na, ir vieni kitus pakritikuoti, nes be kritikos joks darbas neįmanomas: juo daugiau kritikuojama, juo tipriau darbų vykdytojai save "į nagą" mėgina susiimti.

Valdyba buvo paruošusi raštu metinę veiklos apžvalgą. Ją galėjo gauti kiekvienas, atvykęs į susirinkimą. Darbotvarkė numatyta ir priimta tokia: atidarymas ir mirusių apyl. narių pagerbimas, prezidiumo sudarymas, praeitų metų protokolo skaitymas ir priėmimas, apylinkės valdybos ir kontrolės komisijų pranešimai, apyskaitos tvirtinimas, diskusijos dėl pranešimų, Apyl. Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimai, atstovų į apygardos suvažiavimą rinkimas, klausimai ir sumanymai.

Atsistojimu pirm. arch. Albertas Kerelis pasiūlė prisiminti mūsų mirusiuosius. Prezidiuman pakvietė inž. A. Dapkų, sekretoriauti — St. Džiugą. Iš salės pasiūlytas T. Blinstrubas savo kandidatūros prezidiuman atsisakė.

Praeitų metų protokolą, rašytą D. Šukelio, perskaitė St. Džiugas.

Pirm. Albertas Kerelis supažindino su buvusia valdyba: A. Kerelis, Juozas Bacevičius, Petras Vilkelis, Jonas Jonikas, Bronius Liškus, Jurgis Petraškevičius, Kazys Rožanskas (po poros mėnesių iš valdybos pasitraukęs), Stasys Molis, Zigmas Žiupsnys, Viktoras Jautokas ir Liudvikas Stankaitis.

Iš valdybos sąstato salėje buvo, rodos, šeši. Kiti, pirmininko aiškinimu, susirgę ar dėl kitų priežasčių negalėję atvykti.

Pranešime nurodyta veikla: Vasario 16 minėjimas parapijos šventovėje lietuviškos sumos metu. Dalyvavo organizacijos su vėliavomis, rinkliavos metu surinkto $637.00, iš jų dalis (sąmatoj nurodoma $283.00) perduota LB Centro Valdybai. Altai persiųsta $21.00, kiti paskirstyti apylinkės reikalams.

T. Blinstrubas kėlė klausimą, kodėl tik $21.00 skirtas Altai (laisvinimo reikalams), kad tuo tarpu ir parapijos biuletenis kalbėjo apie aukų skyrimą laisvinimo reikalams. Pirmininkas Kerelis nurodė trumpą pranešimą iš dienraščio "Draugo", kiek kitaip skambantį.

Lietuvės Motinos Diena buvo suruošta irgi tos pačios parapijos salėje. Programą atliko vietinės mokyklos.

Kr. Donelaičio mokyklas lankė vietinės amerikiečių valdžios atstovai, tikintis gauti lėšų mokyklų išlaikymo reikalams. Tačiau, mirus J. Cantone, tas klausimas sustojo vietoje. Šiuo reikalu dabar rūpinasi M. Hadigan ir F. Savickas.

Dėl moksleivių sporto šventės nuomonės susikryžiavo. Vieni kritikavo, kam pasirinkta pramogoms netinkama diena, išvežtųjų minėjimo diena — birželio keturioliktoji. Pirmininkas tvirtino, jog ta šventė labai lietuviškai buvo vykdoma, net su tais birželiniais įvykiais tyčia surišta.

Siūlyta pasirinkti kitą tinkamesnę dieną.

Dar vienas darbas, tai "Sidabrinio miško" šokiai, linksmavakaris, ruoštas, norint padaryti žaliukų lietuviškoms mokykloms. Svečiai buvo naujieji ir senieji ateiviai, taip pat vietinės amerikiečių valdžios atstovai. Pranešėjas mini tik Cook apskrities prezidentą, tačiau jų būta iš tikrųjų bent septyni, visi sveikinę lietuvių pobūvį.

Tame vakare buvo įteikta taurė geriausiam lietuviui sportininkui R. Juozevičiui. Beveik keturi šimtai pelno paskirstyta mokykloms.

Lithuanian Plaza reikalai, pagaliau, gal bus užbaigti. Tam reikalui buvo paskirti du valdybos nariai: Vilkelis ir Molis. Buvo nuspręsta, kad reikalingas komitetas iš įvairių organizacijų atstovų. Jam pirmininkauja Kerelis, padėjėjas yra Bacevičius ir Regis. Atstovai pasimatė su meru Daley. Jiems buvo parodyta, kaip iškaba atrodys. Iškilmės nukeltos į vasarą.

A. Regis kalbėjo, jog darbą padarė jaunasis M. Kasniūnas. 1967 metų buvęs Apylinkės Valdybos atstovas patikslino, jog pati iškabų mintis ir paruošiamieji organizaciniai darbai kilo kaip tik tuolaikinėje valdyboje. Buvo prašyti tam reikalui talkininkai: Pieža, Šimutis, Kasniūnas, Sr. ir kiti. Valio jaunajam Mariui už jo darbą!

Kerelis nurodė, kad pats vardas jau buvo pripažintas 1956 metais. (Čia buvo kalba ne apie vardą, bet apie iškabas. J. V.). Daugiau tuo reikalu svarstymai buvo sustabdyti, kaip ir ne vieną kartą buvo padaryta, kitus darbus svarstant.

Pavyzdys: po T. Blinstrubo kai kurių paaiškinimų, valdybos narys J. Bacevičius smarkiu tonu kritikavo. Blinstrubas prašė balso atsakyti, tačiau tas balsas jam nebuvo duotas.

Greičiausia, pirmininkaujantis norėjo trumpinti susirinkimą, o gal stengėsi neprileisti prie pasikarščiavimų, nes ne vienas, kaip ranką kėlė, taip ją ir nuleido.

Bendra apyvarta: pajamų $3.308.87, iš kurių likutis iš 1968 metų $130. Išlaidų padaryta $3.277.08, taigi, ateinančiai valdybai liko $31.79.

Pagelbėta vietinėms lietuviškoms mokykloms ir sporto klubui "Neris". Solidarumo įnašų surinkta (iš 1285 registruotų) $483.00. Pirmininkas paklaustas paaiškino, jog buvo laikraščiuose paskelbtos vietos, kur solidarumo įnašai galima sumokėti, o lietuvių nemuose nelankė, nes valdyba neturėjusi laiko.

Susirinkimas siūlė ieškoti seniūnų, kurie sugebėtų apylinkę apeiti, tokiu būdu tikintis geresnių davinių.

Valdyboj (antruoju balsavimu) išrinkti: Barakauskas, I. Kazlauskas, Bacevičius, Kerelis, Molis, Džiugas, Žiupsnys, Petraškevičius, Dapkus, Vilkelis. Kontrolės Komisijon: J. Jasaitis, F. Valinskas ir P. Narutis. Atstovų reikiamas skaičius į apygardos suvažiavimą, atrodo, bus.

Jasaičio pasiūlyta rezoliucija dėl parapijos bažnytinių reikalų, Nainiui kiek pakeitus, buvo priimta. Joje kalbama apie būtinumą lietuviškų pamaldų vaikams, apie pirmąją komuniją lietuviškai, ir pan.

Bažnytiniams reikalams aptarti, pagaliau, ir visiems kitiems, susirinkimas įpareigojo naująją valdybą šaukti susirinkimus kas du mėnesiai. Tuo būtų stiprinama ir pats judėjimas apylinkėje.

Nutarta, kad metiniam susirinkimui kvietimai su veiklos apžvalga turi būti registruotiems išsiuntinėjami iš anksto. Būta minčių, jog tam vienkartiniam darbui palima pasisamdyti apmokamą sekretorių.

j. včn.

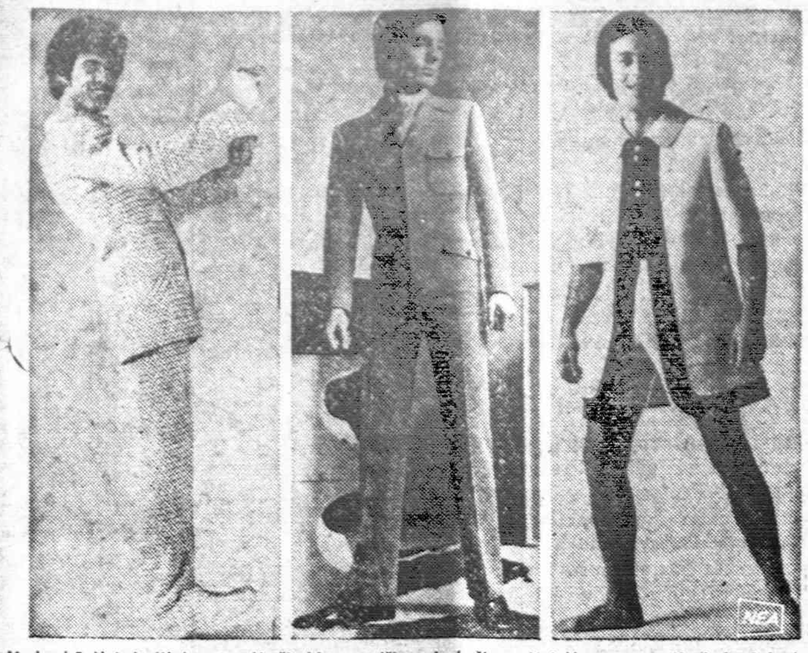

Madų kūrėjai Italijoje parodė šitokius vyriškus drabužius. Kairėje megzta eilutė, kurioje batai sujungti su kelnėmis, kaip kūdikių rūbuose. Iki šiol vyriškoji lytis pasižymėjo madų srityje savo konservatizmu, tačiau madų pramonė vis daugiau braunasi ir į vyrų pasaulį.

ROCKFORD, ILL.

Iš mūsų padangės

Gyvenimo dienos bėga greitai: nei juste nepajunti kaip susikrauna meteliai. Ir juo daugiau tų metelių susikrauna, tuo daugiau tenka sulėtinti gyvenimo tempą. Pasigirsta lyg koks paslaptingas balsas, kuris ragina: "Žmogau, nebeskubėk!"

Atrodo, kad ir mūsų garbinga lietuvaitė Kazė Jameikienė tą paslaptingą raginimą išgirdo ir sustojo: išėjo į poilsį, atseit, į pensiją.

Jameikienė yra naujosios kartos ateivė. Jai buvo miela gyventi savo šalelėje, kur turėjo progos daug pasiekti. Kilusi iš Kauno, ji ten baigė gimnaziją, studijavo universitete, lavinosi muzikoje ir dainavime. Susipažinusi su jaunu miškų inžinieriumi Mečiu Jameikiu, sukūrė su juo šeimą. Karui besitęsiant ir bolševikams antru kartu besirengiant okupuoti Lietuvą, Jameikiai pabėgo į Vokietiją, o 1949 m. kartu su Špokevičiais (Jameikienė yra Špokevičienės sesuo) atvyko į Rockfordą.

Karo audrų suvarginti prieš kurį laiką išsiskyrė iš gyvųjų tarpo Jameikis ir agronomas Špokevičius, kurie daug buvo pradėję veikti lietuvių tarpe. Lietuvių kolonijai tai buvo didelis nuostolis.

Jameikienė ir Špokevičienė, tapusios našlėmis, rankų nenuleido: išaugino, išmokslino savo vaikus, kurie jau savarankiškai gyvena.

Kai Jameikienė nutarė pasitraukti iš Amerok įstaigos, kur ji dirbo, tai jai buvo surengtas šaunus atsisveikinimo pobūvis ir įteikta gražių gyvų rožių puokštė bei piniginė dovana. Nemažai dovanų ji gavo ir nuo savo draugių, su kuriomis kartu dirbo. Su ja nusifotografavo kompanijos savininkas.

Amerok įmonėje ponia Jameikienė ėjo viename departamente inspektorės pareigas. Ji prižiūrėjo, kad būtų išleidžiami geri dirbiniai. Tai ji atlikdavo rūpestingai. Ir ne tik rūpestingai darbą atlikdavo, bet ir sugebėjo gražiai su jos departmente dirbančiomis darbininkėmis sugyventi.

Kai po kelių dienų ponia Jameikienė nuėjo į fabriką savo finansinius reikalus sutvarkyti ir bosas paklausė, ko ji labiausiai pasigenda, tai ji atsakė, jog daugiausia pasigendanti savo kėdės, kurioje devyniolika metų sėdėjusi. Po kelių dienų Amerok administracija prisiuntė poniai Jameikienei jos pamėgta kėdę, auksine spalva nudažytą ir, priedo, jos statulėlę su gyvom gėlėm.

Tai rodo, kaip mūsų lietuvaitė sugebėjo, taip sakant, prasimušti ir įgyti didelį pasitikėjimą amerikiečių tarpe. Ji savo švelniu būdu, sumanumu ir kultūringumu įgijo įmonės vadovybės pasitikėjimą.

Amerok įmonė turi įsivedusi vadinamąjį pelno dalykų sistemą, pagal kurią darbininkas, kai pasitraukia iš darbo, gauna jam užskaitytą pelną. Juo daugiau metų jis išdirba, tuo daugiau gauna. Kaip apskaičiuojama, poniai Jameikienei už išdirbtus 19 metų iš pelnų fondo teks apie septyniolika tūkstančių dolerių.

Tai taip darbininkai yra traktuojami "kapitalistinėje vergijoje." Būtų įdomu patirti, kokias išleistuves į pensiją išeinantiems darbininkams yra rengiamos komunistiniame rojuje ir kiek jie gauna iš valdžios kontroliuojamų fondų?

Senas Juozas

LOS ANGELES, CALIF.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoj 75 kuopos susirinkimas

Los Angeles, Lietuvių Tautinių Namų svetainėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angelėje kovo mėn. 8 d. 1 val. įvyks metinis visuotinas narių susirinkimas, kuriame bus renkama Pildomoji Taryba, aptarta kuopos veikla, priimami apdraudos mokesčiai ir kiti kuopos reikalai svarstomi.

Po susirinkimo vaišės.

Prašome visų Susivienijimo narių susirinkime dalyvauti.

J. Gedmintas,
SLA 75 kp. Fin. Sekretorius

Kalifornijos Lietuvių Radijo valandėlė

Los Angeles, Lietuvių Radijo valandėlė po 3 mėn. pertraukos š. m. sausio mėn. 31 d. vėl pradėjo per KTYM stotį perduoti lietuvių radijo programas. Radijo stotis buvo atsakiusi laiką, bet Lietuvių Radijo Klubo vadovybei pavyko gauti toje pačioje stotyje laiką, šeštadienyje 12:00—12:45 min. dienos metu. Prašom visų Kalifornijos lietuvių klausytis kiekvieną šeštadienį dienos metu per KTYM, banga 1460 AM.

Skelbimus, pranešimus ir pageidavimus prašome siųsti Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubo pirmininkei — Stasei Pautienienei, 841 Stanford St. Santa Monica, Calif. 90403, tel. 828-3779.

Lietuvių Radijo Klubo V-ba

WILKES BARRE, PA.

Radijo programa Tautos šventės paminėjimui

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 52-ji metinė bus paminėta sekmadienį, vasario 15, iš Wilk radijo stoties (980 kil.), Wilkes-Barre, Pa.

Programa prasidės 1 v. p. p. ir tęsis visą valandą. Kalbės Scrantų universiteto profesorius dr. Antanas Kučas, "Garso" redaktorius Matas Zujus ir nuoširdus lietuvių bičiulis, įžymus kalbėtojas, Kings kolegijos profesorius W. Francis Swingle. Gubernatoriaus Shafer proklamaciją skaitys Leonardas Lallis; minėjimo rengėjų paruoštą rezoliuciją skaitys dr. Albertas J. Valibus.

Meninę programą sudarys lietuvių patriotinės dainos ir muzika.

Programos vedėjas — taikos teisėjas Pranas J. Katilius iš Scrantų.

Rengimo komiteto pirmininkas Vytautas Paulauskas, sekretorius — Pr. J. Katilius; nariai — Adolfas Norvaiša, L. Pallis, Matas Brusokas, Bardzilauskas, Juozas Sakalauskas, Matas Zujus ir dr. A. Valibus.

Sausio 30 rengėjų delegacija nuvyko į Harrisburgą, buvo priimta Pennsylvania valstybės gubernatoriaus Raymond P. Shafer, kurs išleido proklamaciją paskelbiant Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės Diena Pennsylvanijos valstybėje.

Wyoming klonio ir aplinkinių rajonų lietuviai vasario 15 pasiklausykite Tautos šventei pritaikytos patriotinės radijo programos.

M. Z.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4.00, minkšti — $3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl.	$3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS ŪKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl.	$12.00
5. Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl.	$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	$2.00 ir $3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai.	$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASIS	$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais $2.00, kietais	$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl.	$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ.	$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	$10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KĄ LAUMĖS LĖMĖ. 236 psl.	$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl.	$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai.	$4.00
20. Pranys Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Maskvoje yra plaukymo baseinas, kuriame vanduo žiemą šildomas. Kadangi baseinas atviras, tai prižiūrėtojai tenka šiltai apsirengti, kada jos prižiūrimi vaikai maudosi 81 laipsnio vandenyje.

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knygą

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina $2.00. Tai geriausioji sodrių pasiskaitymų knyga.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasiunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Chicago Savings
and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $20,000.

5 3/4 % Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti $1,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

5 % Ant visų knygelių sąskaitų
Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organiz'd meetings
- pay all family bills with our spec'l money order checks.
- Sell & redeem U. S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Boaru

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $18.00 per year, $10.00 per six month, $5.50 per 3 months. In other USA localities $16. per year, $8.50 per six months, $4.50 per three months; Canada $18.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
trims mėnesiams	$5.50
vienam mėnesiui	$2.00

Kitose JAV vietose:

metams	$16.00
pusei metų	$8.50
trims mėnesiams	$4.50
vienam mėnesiui	$1.50

Kanadoje:

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
vienam mėnesiui	$2.00

Užsieniuose:

metams	$21.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vasario aukas siunčiame Altui

Visos Amerikos lietuvių organizacijos, draugijos, klubai ir įvairiausi junginiai vasario mėnesį surinktas aukas skiria Lietuvos išlaisvinimo kovai ir siunčia Amerikos Lietuvių Tarybai, kurios adresas yra toks: Lithuanian American Council, Inc., 6818 S. Western Ave., Chicago, Illinois, 60636. Visas Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimų metu gautas pelnas ir kiekviena gauta auka privalo būti pasiųsta Altui. Taip Amerikos lietuviai darė iki šio meto, taip patariame daryti ir šiais metais. Taip darysime tol, kol gimtinis mūsų kraštas nenusikratys rusiškos okupacijos.

Primename šį Amerikos lietuvių tradicinį susitarimą todėl, kad ir šiais metais maža grupelė tremtinių yra pasiryžusi kėsintis į Lietuvos laisvinimo kovai dedamas aukas, kaip ji tai padarė praeitais metais. Paskutinę sausio savaitę Chicagoje, Amerikos Lietuvių Tarybos patalpose įvyko Alto vadovybės ir bendruomenės atstovų pasitarimas. Altas norėjo išvengti praeitais metais buvusių bereikalingų kivirčų ir nesusipratimų darbo padalos ir aukų paskirties klausimu, bet nepavyko susitarti. Sausio 25 d. įvykusioje spaudos konferencijoje Alto vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas ir sekretorius Dr. Vladas Šimaitis pranešė apie pasitarimų eigą, menkareikšmį bendrą komunikatą ir dabartinių bendruomenės vadų nenorą laikytis anksčiau padarytų susitarimų ir siekti bendro darbo.

Iš Teodoro Blinstrubo padarytų paaiškinimų apie paruošiamąją pasitarimų eigą ir apie bendruomenės vadovybės užsispyrimą ardyti Amerikos lietuvių vienybę, aiškėja šie dalykai:

1. JAV LB vadovybė laužo prieš 25 metus padarytą Amerikos lietuvių didesniųjų organizacijų susitarimą dėl darbo padalos. Tada bendras šalpos darbas buvo pavestas Balfui, politinės veiklos vadovybė pavesta Amerikos Lietuvių Tarybai, o kultūriniai ir švietimo reikalai pavesti Amerikos Lietuvių Bendruomenei. Ilgus metus JAV LB laikėsi šių susitarimų, bet dabartinė bendruomenės vadovybė, nekreipdama reikalingo dėmesio į jai pavestus kultūrinius reikalus, panoro kištis į politinę darbo sritį. Ji sudarinėja politinius komitetus, kurių priešakin stato Amerikos politikos visai nesuprantančius žmones.

2. Sulaužę darbo padalos susitarimą, bendruomenininkų vadovybė pradėjo kesintis į Lietuvos laisvinimo kovai dedamas aukas. Savo laiku JAV LB buvo pasižadėjusi 40% visų savo pajamų skirti Altui. Šį savo įsipareigojimą dabartinė vadovybė visiškai užmiršo. Vietoj to, ji pradėjo reikalauti Altui skiriamos aukų dalies. Nesistengdama iš savo narių išsirinkti organizacijos reikalams reikalingų pinigų, ji paruošė savo ištikimiesiems instrukcijas, kurios liepia kesintis į Amerikos lietuvių laisvinimo kovai dedamas aukas. Altas pasipriešino šitokiems bendruomenės užsimojimams praeitais metais, jis nepritaria vieningos veiklos ardymui ir šiais metais.

Alto skyriai, Amerikos Lietuvių Tarybą remiančios organizacijos ir jų sambūriai, įvairūs klubai ir draugijos surinktas aukas ir vasario mėnesį iš parengimų uždirbtą pelną siunčia Amerikos Lietuvių Tarybai. Tą patį turėtų daryti ir bendruomenės apygardos ir apylinkės su Vasario mėnesį gautomis aukomis ir padarytu pelnu.

Aukotojai turi reikalauti, kad ir bendruomenei vasario mėnesį įduodamos aukos būtų persiųstos Altui; jie turi gauti užtikrinimą, kad tie pinigai nebus panaudoti tuščiagalvio jaunimo paūžimams, bereikalingoms kelionėms arba tiktai nuostolius nešantiems įvairiems spausdiniams. Praeitais metais į bendruomenininkų rankas patekusi dalis lietuvių tautos laisvės kovai skirtų aukų nuėjo niekais. Aukotojai iki šio meto negavo jokios atskaitomybės. Reikia daboti, kad panašūs dalykai nepasikartotų ir šiais metais.

LAISVIEJI APIE PAVERGTUOSIUS

Kiek žmonijai kaštavo komunizmas?

JAV-bėse jau 10 metų kaip įvestos ir kasmet ruošiamos Pavergtųjų Tautų Savaitės.

Britanijoje tokia savaitė įvesta tik praeitais metais ir tai be parlamento ar vyriausybės pritarimo. Ją suruošė Britų Lyga už Europos Laisvę, išleisdama ir paleisdama visame krašte atsišaukimą, kurio ištraukos čia perteikiamos:

Pavergtieji protai ir kūnai

Šitaip buvo pavadintas tas Lygos paruoštasis ir didelių tiražu išleistasis atsišaukimas.

Jame sakoma, kad paskrisk porą valandų lėktuvu nuo Britanijos, ir ten bus susidurta su dešimtimis milijonų eilinių žmonių, kurie gyvena nuolatinėje baimėje, kad jie gali būti savavališkai areštuoti, be teismo įkalinti ar ištremti toli nuo savo krašto. Jie gyvena pavergtuose kraštuose, valdomuose rusų komunistinės vyriausybės ar jos pastatytų vietinių marionečių, ir ten trūksta švaraus, šviežio laisvės oro, kokį mes laikome normaliu.

Dar mums tebėra gyvi atmintyje Čekoslovakijos įvykiai. Vadovaujančios laisvojo pasaulio galybės atsisakė net pirštą pakelti apginti savo draugų už Geležinės uždangos laisvei, teisindamosios, kad bet kokia parama už savo teises kovojančioms pavergtosioms tautoms reikštų karą su Rusija.

Tai tikra nesąmonė! — sakoma atsišaukime. Daugiau kaip per 50 metų, kaltindami Vakarus "imperializmu ir kolonializmu", rusai kurstė neramumus visuose žemynuose ir pratęsė savo imperiją tolyn Europoje. Jie naudojosi visokiausiomis tironijos formomis. Jie pavergė žmonių protus ir kūnus, naikino anksty vesniąsias kultūras ir persekiojo religiją.

100 milijonų žmonių

Sakoma, kad dėmesys kreipiamas į baisią statistiką, kuri rodo, kokią kainą žmonija sumokėjo komunizmui — arti 100 milijonų žmonių. Pirmiausia Rusija sužlugdė Ukrainos, Bielorusijos, Gruzijos, Armėnijos, Azerbaidžano, Šiaurės Kaukazo, Kazakijos, Idel-Uralo, Sibiro ir Turkestano nepriklausomybę. Vėliau Rusija užėmė Lietuvą, Latviją, Estiją ir įvedė savo tironiją Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rytų Vokietijoje ir čekų ir slovakų žemėse. Tito įvedė komunizmą Serbijoje, Kroatijoje ir Slovenijoje. Maskvai ir Pekinui remiant komunizmas įvestas Mongolijoje, Albanijoje, Kinijoje, Zanzibare, Tibete, Šiaurės Korėjoje, Šiaurės Vietname ir Kuboje.

Ghana **Afrikoje**,
Lietuva **Europoje**

Toliau pažodžiui atsišaukime taip rašoma:

"Britų Lyga už Europos Laisvę tiki, kad komunizmo veržimosi potvynis gali būti sustabdytas ir pasuktas atgal. Mes tikime, kad jei Ghana yra laisva, tai ir Vengrija turėtų būti laisva. Mes tikime, kad jei indų tauta yra laisva kalbėti savo nesukaustytu balsu, tai toks pat balsas turėtų būti girdimas ir laisvos Lietuvos, Gruzijos ar Turkestano. Iš tikro mes tikime į visų tautų apsisprendimą ir žmogaus teisių Deklaracijos įgyvendinimą visoms tautoms visur".

Gimdymų kontrolės priešininkai aiškina, kad pasaulyje dar esą labai daug žmonėms vietos. Kiti nurodo, kad jau šiandien daug vaikų badauja ir kenčia. Mažai yra tokių sveikų ir laimingų vaikų, kaip Amerikoje, kaip matome kairėje, viršuj. Greta sėdi vaikas Biafroje, apačioje — vietnamiečiai vaikai ir Peru, Limos miesto mergaitė, kurios mėgiamiausias žaislas yra sena dviračio padanga, rasta Limos šiukšlyne.

PROTESTAS PRIEŠ BENDRADARBIAUTOJUS

Cleveland, Ohio, Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas, vadovaujamas Juliaus R. Smetonos, protestuoja prieš Clevelando Amerikos Lietuvių Tarybos nutarimą kviesti Čiurlionio ansamblį dalyvauti šių metų Vasario 16 dienos minėjime.

Savo laiku šis ansamblis buvo giliai patriotinis, sako klubas, bet paskutiniu metu ansamblio narių tarpe yra keli "bendradarbiavimo su kraštu" puoselėtojai. Kol ansamblis neatsirubežiuos nuo bendradarbuotojų, tai jis neturėtų būti kviečiamas į tokius minėjimus. Vasario 16-tos dienos aktas, pasirašytas prieš 52 metus, atpalaidavo Lietuvą nuo bet kokių ryšių su kitomis valstybėmis, todėl minėjimo metu nesą reikalo kviesti tų, kurie ir vėl siekia tų ryšių. Lietuva buvo nepriklausoma, o lietuviai nori ir ateityje nepriklausomai savo reikalus tvarkyti. Lietuvių Klubo protestas siuntinėjamas organizacijoms ir asmenims.

Vasario 16 dienos minėjimas Bridgeporte

Bridgeporto Šv. Jurgio lituanistinė mokykla vasario mėn. 15 d. sekmadienį, 2 val. p. p. rengia Vasario 16 d. minėjimą, parapijos salėje.

Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas L. Š. S. Centro Valdybos pirm. Vladas Išganaitis. Minėjimui pritaikintą programą išpildys lituanistinės mokyklos mokiniai.

Tą pačią dieną 11:15 val. iš ryto Šv. Jurgio parap. bažnyčioje bus atnašaujamos Šv. Mišios už Lietuvos išlaisvinimą. Visi netoli gyvenantieji lietuviai kviečiami šiose pamaldose bei minėjime dalyvauti.

PRANEŠIMAS APIE "GIMTĄJĄ KALBĄ"

JAV LB-nės Kultūros Fondo Valdyba praneša, kad "Gimtoji Kalba" sustojo ir daugiau nebeišeis. Priežastis — nesurastas redaktorius. Suinteresuotieji "GK" komplektų sudarymu paskutinis Nr. 1 - 2 (39 - 40) 1968 m., arba turį paklausimų, prašomi kreiptis adresu: J. Šlajus, 4004 So. Talman Ave., Chicago, Ill., 60632.

Kultūros Fondo Valdyba

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJAS IR JO DARBO APLINKYBĖS

JUOZĖ VAIČIŪNIENĖ

2

Pritaikytas liktarnas, į kurių šviesas tamsiomis naktimis atsimušdavo tamsos peteliškės, turėdavo ir spaudos draudimo metų knygnešiai. O jie patys, negalėdami vadintis tikraisiais vardais, dažnai, sutartiniu žodžiu, vadindavosi liktarnomis. Apskritai liktarna yra buvusi kilni puošmena, o mūsų kalbamuoju laiku šviesos simbolis — emblema. Ir nieku būdu ne pravardžiuojamas žodis.

Aš pirmą sykį pradžios mokyklų mokytojų simbolišką sugretinimą su liktarnomis išgirdau, tik išaušus nepriklausomybei, mokytojų susirinkime Kaune. Kaip dabar menu, bene Juozas Vokietaitis, vienas iš pačių pirmųjų liktarnų, įžiebtų dar Veiverių mokytojų seminarijoje, pirmasis ir ilgametis Saulės mokytojų seminarijos direktorius, spaudos draudimo laikų mokytoją — "daraktorių" sulygino su paslėptu tamsoje žibintu, tada vadinamu liktarna. Čia priminė kelias liktarnas slaptai švietusias lietuviška šviesa rusų įsteigtose rusiškose mokyklose — Tomą Žičkų, Vincą Palukaitį, Petrą Arminą... Juozą Jasulaitį, didžiausią ir šviesiausią Sūduvos krašto liktarną Petrą Kriaučiūną, Rygiškių Joną... O dabar laisvoje Lietuvoje laisvas mokytojas be baimės neš šviesą, vis labiau įsiliepsnojančią, į taip reikalingas nušviesti tamsumas, paveldėtas iš rusų valdymo šimtmečio... Mes buvome giliai sujaudinti tokiu dar neužsitarnautu su anomis liktarnomis palyginimu ir tokia svarbia turėsima atlikti pareiga. Manau nepameluosiu, jog daugumos širdyje ir sąmonėje blykstelėjo liepsnelė nors iš dalies tapti tokiomis šviesiomis liktarnomis, kaip paminėtieji pavyzdžiai.

Aš neabejoju, jog ir dabar okupuotoje Lietuvoje yra liktarnų. Yra ir tokių, kaip anos didžiosios, pasišventėliškos ir dabar sutemose po "parsinešta ant pečių (!!!) saule". O išeiviją apgaubtų kapų tyla, jeigu čia viena po kitos liktarnos imtų gesti... Anot poeto "Užgeso žiburiai," ir mes vienui vieni"... Nebūtų į ką atsimuša tamsos peteliškės!

MOKYTOJAI IR MOKYTOJĖLIAI

"Mokytojai pravardžiuojami mokytojėliais ir pan." (M.).

Tai tu sakyk! Visi mokytojai vadinami maloniniu darbo profesijos vardu!

Rodos nederėtų čia kartoti visiems žinomos tiesos, kad daugybė, įvairumas mūsų kalboje net kelialaipsnių mažybinių — maloninių lyčių nei mūsų, nei svetimtaučių, pažinusių mūsų kalbą nebuvo ir nėra laikoma *iš esmės ir kilmės* pravardžiuojamais žodžiais. Bet laikoma švelnia, malonia, turtinga kūrybinės ir būtinės dvasios išraiška. Iki šiol nesu rankose turėjusi nei vienos gramatikos, nei vieno mokslinio apie mūsų kalbą darbo, kur būtų mažybinės — malonės lytys jau laikomos pravardžiuojamomis. Jos visur dar tebevadinamos tuo pačiu nereformuotu mažybiniu — maloniniu vardu. Jeigu Mokytojas žino kokį kalbininkų paskelbtą dokumentą, ar naujai parašytą, einančią su gyvenimu, gramatiką, kurioje mažybinių — malonybinių lyčių prasmė ir reikšmė pakeista, tegu nurodo. Ir iš viso, ar toji "atplyšusi šaka" turi teisės keisti čia visos tautos kūrybos prasmę, šiuo atveju kalbos maloninių lyčių? O ir dabartis atgal neveikia.

Jeigu mažybinės — malonybinės kalbos lytys būtų buvusios ir dabar tebėra pravardžiuojamos, tai mūsų tauta ir jos sukurtoji kalba iš tikrųjų būtų ta, kurios reikia gėdytis!

Nekalbant apie tautosakoje ir tautos kalboje daugybę sumalonintų — sumažybintų net pačių didžiųjų, stipriųjų, net garbinamųjų daiktų, veiksmų, sąvokų — saulutė, saulelė, saulytė, saulužėlė, perkūnėlis, Dievulėlis, audružė, ąžuolėlis... verpėjėlė, audėjėlė, rovėjėlė, šienpiūvėliai, šokėjėliai, gerovėliai, močiutė — augintojėlė, tėvelis — rūpintojėlis; pavasario žalumėlis; gėlių kvepėjimėlis, žydėjimėlis; kelelio tolumėlis, — tuojau reikėtų nusikratyti mažybinės — malonės darybos kilminėmis lietuviškomis pavardėmis, vardais, vietovardžiais. Šalin "pravar...džiuojamos" pavardės tokios kaip Kardelis, Vištelis, Naujelis, Tijūnėlis, Pagirėlis, Stakelė, Dirvelė, Garbukas, Labukas, Lietuvaitis, Saulaitis, Drąsutis, Šimutis, Balčytis, Nasvytis, Bertulis, Matulis, Ilčiukas, Pinčiukas...

Vardai — Kęstutis, Vaidievutis, Kastytis, Jūratė, Danutė, Žibutė, Ulelė, Žemynėlė...

Netekėjusių mergaičių ir užaugusių šeimos genties paveldėtojų — Valaitytė, Jankutė, Vyreliūnaitė, Gedminaitė, Gedminaičiai, Algirdaičiai, Kęstutaičiai, Kunigaikščiai (nors ir didieji), Karalaičiai...

Vietovardžiai — Kaimelis, Gražikėliai, Vištytis, Įsrutis, Šilutė, Pagervyčiai, Giedraičiai, Vilnelė, Nemunaitis, Paežerėliai...

Argi Mokytojas laiko pravardžiavimu dabar ir viešai spaudoje mūsų vienuolių vadinimą seselėmis; jų viršininkių — motinėlėmis; vaikų — vaikeliais, vaikučiais; net užaugusių — dukrelėmis, sūneliais ir daugelio kitų visaip sumalonintais vardais?

Pagaliau, koks reikalas būtų keisti malonines lytis į pravardžiuojamas, kad turime, nors ne per daugiausia, taip pat tos pačios tautos sukurtų ir pravardžiuojamų žodžių, arba šiaip su neigiamomis ne maloniomis savybėmis žmonėms ir daiktams apibūdinti. Pav.:vaikezas, vaikėzas, vaikigalis, vaikpalaikis, vaikiūkštis, gal ir vaikiščias; mergiotė, raganiūkštė, žmogėnas, žmogynas, žmogiūkštis, mergvaikis, senbernis, senmergė, diedpalaikis, bobiščia, nutruktsprandis, žiovanasris, ilgaliežuvis, nepraustburnis, pajodžarga, skustabarzdis, supūtskrandis, kukulakis, veršialūpis, arklialūpis, kapliadantis, kiaurabambis (iš vestuvinių dainų), šiaudadūšis, kūtvėla, vėjo papliauška, buožgalvis, rupūčnosis, skrebenčena, storapilvis, padlaiža, maskolbernis...

Kas būtų norėjęs tikrai tiksliai lietuviškai pravardžiuoti mokytojus, būtų pravardžiavęs mokytojūkščiais, mokytpalaikiais, mokytojėzais...

Kas nežino, kad dažną žodį, vardą ar epitetą, gali vienaip ar kitaip suprasminti to vardo nešiotojas žmogus, šiaip gyvūnas, net negyvas daiktas pagal išreiškiamąsias savybes. Prasmė virsta vienokia ar kitokia sąvoka, vienaip ar kitaip žinoma siauresniame ar platesniame rate. Kartais tampa pasaulinės visuotinės prasmės simboliu — emblema, eina šimtmetis į šimtmetį. Pav.: Brutas, Judas, Saliamonas, Pilotas, Kryžuotis, Želigovskis, Muravjovas, Marksas, Stalinas, Valančius, Maironis, Kudirka, Aušra, Šliupas, Lietuvos mokykla, Vasario 16-toji.

Iš gyvūnijos — pelėda, žaltys, lapė, asilas, kiaulė, varna, bitė, skruzdė, balandis, liūtas, pantera...

Daiktai — akmuo, ugnis, alyva, kardas, kanklės... spalvos...

Einamojo laiko naujųjų sąvokų kūrėjai Daumantas, Bimba, stribas...

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef.: PRospect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmad., ketvirtad. nuo 1—4 ir 7—9, antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
val. pagal susitarimą: Pirm., ketv. 1—4, 7—9, antrad., penkt. 10—4, ir šeštad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rebid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak., antrad., penktad. 1—4 popiet.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo 2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2—5 po pietų, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

ŠAŠKĖS IR ŠACHMATAI

Žaidimai kvadratais sužymėtoje lentoje plačiai paplitę visame pasaulyje. Jie žinomi ne tik čia, bet ir Europoj, ir Azijoj ir kitose pasaulio dalyse. Jų atsiradimo tenka ieškoti labai tolimos senovės miglose, gal kur nors rytuose. Tiesa, praėjusią vasarą vienas mūsų gabus žurnalistas visoje eilėje straipsnių patriotiškai ir įdomiai įrodinėjo lietuvišką šachmatų kilmę, pasiremdamas lietuviškai skambančiais senoviškais figūrų vardais.

Šaškės ir šachmatai yra dvi populiariausios formos paminėtų žaidimų. Norint pasakyti, kuris iš jų senesnis ir kokia jų giminystė — reikėtų gerai pagalvoti ir pasvarstyti. Jie yra žaidžiami visame pasaulyje, kartais kiek skirtingais būdais.

Daugumas vartoja mums žinomu būdu sužymėtą tamsios ir šviesios spalvos kvadratais lentą. Dažniausiai pavartojamos spalvos esti juoda ir balta. Bet kai kurios tautos (Azijoj) vartoja ir kiek kitokį lentos sužymėjimą (linijom), žaidimo būdą ir figūras.

Ir neieškant kvadratais sužymėtos lentos lopšio Lietuvoje, galima pasakyti, kad šaškių ir šachmatų žaidimai mūsų krašte yra žinomi nuo seniausių laikų. Juos žaisdavo miestuose ir kaimuose, ponai ir prasčiokėliai. Nors šaškės buvo plačiau mėgiamos, bet ir šachmatai kartais pasiekdavo net kaimo glūdumą.

Prieš gerą pusšimtį metų su viršum mano tėviškės kaimynystėje Kalpokėlių vienkiemio gyventojas Vladas su savo svečiais žaisdavęs šachmatais. Ir žaisdavęs gana laisvai, kartais net nežiūrėdamas į lentą, patarnaudamas kitiems svečiams. Po sūnus Vincas pokario metu, dirbdamas viename Rytprūsių miestelyje kaip vaistininkas, turėjo kurį laiką to miestelio šacmatininkų klube pirmą vietą. O Vinco abu sūnūs sėkmingai imasi su savo tėvu.

Vadinasi, tas gražus ir kultūringas žaidimas ateina iš kartos į kartą. Ir sunku atspėti, iš kur, iš kaip gilios senovės jis yra pas mus atkeliavęs. Ir labai gali būti, kad lietuviai jį pažinojo anksčiau už įvairius mūsų krašto "kultūrintojus".

Vienas šachmatinės literatūros autorius (A. P. Sokolskis) rašo, kad Gardine rasta labai gražiai padaryta iš akmens šachmatų figūra, vaizduojanti laivelį su irklininkais, ant miniatiūrinio pastovo. Tas radinys (šach. bokštas) priskiriamas net XII šimtmečiui.

Naujausi archeologiniai tyrinėjimai parodę, kad Kijeve ir Naugarde šachmatai buvę žinomi jau X — XII amžiuje.

Prancūzų kronika rašo, kad XII šimtmetyje Prancūzijon atvykę Rusijos pasiuntiniai "puikiai žaidžia šachmatais. Mūsų geriausi žaidėjai prieš juos lyg vaikai". Gi žinant, kad lietuviai visada buvo ne menkesni už maskolius (algirdaičių vaidmuo rusų išsilaisvinimo iš totorių jungo kovoj...), galima manyti, kad ir šachmatų menas jiems buvo ne blogiau žinomas.

Dar plačiau paplitęs šaškių žaidimas Lietuvoje buvo labai mėgiamas. Žaidė jauni ir seni, vaikai ir net moterys. Prieškariniu metu Lebedžių kaime (Pandėlio v.) teko matyti seseris Jonuškaites, kurias ne kiekvienas ir vyras įveikdavo. O ten pat vienkiemyje gyvenęs Kunigonis tai jau tikras šaškių meistras — visoje apylinkėje niekas jo neįveikdavo. Rokiškyky Kvasniauskas, broliai Tamošiūnai ir Jz. Stankevičius buvo puikūs žaidėjai. Bet Baltušių kaime gyvenęs senas Untanas gal niekam būtų nenusilenkęs. Jo žaidimas buvo tikras menas. Kai priešas jau džiaugėsi aiškia pergale, žygiuodamas pirmyn į karalienes (į damkes) — jis tik geraširdiškai šypsodavosi po ūsais, matydamas ano žlugimą dar po kelių ėjimų.

— Seniau retai pralošdavau ir tai ne kiekvienam... — kartą kukliai pasisakė, prisimindamas praeitį.

Ir tokių mielų žmonių, puikių žaidėjų buvo daug. Buvo jų Lebedžiuose ir Baltušiuose, Rokiškyky ir Zarasuose, Kalpokėliuose ir Kaune, kaimuose ir miesteliuose. Buvo, o gal dar ir dabar yra...

Daug šachmatininkų yra įsitikinusių, kad šachmatų žaidimas pranašesnis už šaškių žaidimą. Įdomi tuo reikalu nuomonė žymiausio amerikiečių rašytojo — romantiko Edgar Poe, pareikšta prieš šimtą su viršum metų:

— Šachmatininkas, pavyzdžiui, visada apskaičiuoja, bet anaiptol neanalizuoja. Iš to seka, jog tvirtinimas, esą, žaidimas šachmatais daro poveikį protui, yra nesusipratimas. Toliau:

— Kuklus žaidimas šaškėmis reikalauja žymiai daugiau subtilių mąslaus intelekto pastangų ir užduoda jam kur kas esmingesnius ir naudingesnius uždavinius, negu rafinuota šachmatų tuštybė. Pastarajame žaidime, kuriame figūros yra nevienodos vertės ir gali daryti įvairiausius ir keisčiausius ėjimus, sudėtingumas neteisingai laikomas gilumu (neretai pasitaikanti klaida). Didžiulę reikšmę čia turi dėmesys. Užtenka tik valandėlę jam susilpnėti, ir jūs per apsirikimą sau pakenksite arba pralaimėsite. Kadangi šachmatų ėjimai yra ne tik įvairūs, bet ir skirtingi pagal savo vertę, tai šansai apsirikti didėja, ir devyniais atvejais iš dešimties laimi ne įžvalgesnis, o atidesnis žaidėjas. Tuo tarpu žaidžiant šaškėmis, priešingai, galimas vienintelis ėjimas su keliais nereikšmingais variantais ir todėl apsirikti yra mažiau galimybių, dėmesys, palyginti, nevaidina didesnio vaidmens, laimėjimas daugiausia priklauso nuo žaidėjo įžvalgumo. Aiškumo dėlei įsivaizduokime šaškių partiją, kur likusios tik keturios damkės, taigi, žinoma, apsirikimo negali būti. Visiškai aišku, jog čia pergalę lems (jeigu abu lošėjai yra vienodo pajėgumo) tik apgalvota taktika — sutelktų intelekto pastangų rezultatas. Šaškių nebeturėdamas, analitikas stengiasi įsiskverbti į priešininko mintis, svarsto, ką jos darytų jo vietoje, ir neretai iš pirmo žvilgsnio pastebi tą vienintelę (kartais tiesiog apsurdiškai paprastą) kombinaciją, kuri pastumia priešininką padaryti klaidą arba per skubėjimą apsiskaičiuoti.

Tai tokia Edgaro Poe nuomonė apie šachmatus. Nekritikuosiu jos. Geriau paliksiu skaitytojui pasidaryti išvadas. O kad jam tą uždavinį palengvinti ir pabaigoje linksmiau nusiteikti, pateiksiu keletą sakinėlių, parašytų šachmatininkų korespondencijų pavyzdžiu:

— Apskritimo sukvadratinimo problemą tik aš vienas išsprendžiu....

— Mūsų šachmatininkai galėtų dar geriau pasirodyti, tik senatvė jiems vis pakiša koją (matyt, pakaustytą prūsais)...

— Mūsų garsus šachmatininkas ir vėl gražiai pasirodė N. pirmenybėse, tvirtai laimėdamas IV-tą vietą. Dalyvavo du dalyviai...

Ir taip toliau.

Sapienti sat. *K. Toliūnas*

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialii pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadien. ais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5984

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
19" TV SU STALELIU
TIK $139.95:
IŠPARDAVIMAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 [illegible]
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD A[illegible]
CHICAGO, ILL. 6062[illegible]

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub, and all our wildlife depend on you to help prevent forest fires. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead out.

Please! Only you can prevent forest fires

Northside

MIRĖ PIJUS MONTVILAS

Northsidėje mirė įžymus lietuvis Pijus Montvilas, daug metų išgyvenęs Chicagos šiaurinėje dalyje ir sulaukęs 82 metų amžiaus. Jis priklausė Humboldt Parko lietuvių klubui nuo pat šio klubo pradžios. Kaip įprasta, Humboldt Parko lietuvių klubas savo mirusiam nariui surengia garbingą atsisveikinimą, tad pirmadienio vakare vasario 2 d. laidojimų koplyčioje, 1410 N. Ashland Avenue, kur velionis Pijus Monvtilas buvo pašarvotas, Humboldt parkiečiai priėję prie amžinai atsiskiriančio savo klubo nario susikaupę atsisveikino. Velioniui prie švarko atlapo buvo prisegtas klubo nario ženklelis.

Antradienį, vasario 3 dieną Pijaus Montvilo kūnas buvo nulydėtas į Lietuvių Tautines Kapines. *K. Čepukas*

PATERSON, N. J.

Šiais metais nepriklausomybės paskelbimo 52 metų sukaktuvių minėjimas Patersone įvyks vasario 22 d.

Rytą, 10 val. 30 min. bus pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

Iškilmingas susirinkimas įvyks parapijos salėje 3 val. p. p. Salės adresas paminėtas aukščiau.

Į minėjimą pakviesti Patersono miesto meras, New Jersey valstijos senatorius ir kongresmanas. Visi trys pareigūnai mielai pasižadėjo dalyvauti.

Pagrindinę kalbą pasakys žinomas veikėjas inž. Algimantas Gečys iš Filadelfijos.

Meninį programą atliks solistas St. Citvaras iš New Yorko. Patersone jis pasirodys pirmą kartą ir tikrai visus sužavės. Mergaitės ir moterys, kurios gali, prašomos pasipuošti tautiniai rūbais.

Visi Patersono ir apylinkių lietuviai, be jokių pažiūrų skirtumo, labai kviečiami dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Šventei Rengti Komitetas

Atsiųsta paminėti

Lietuvių Dienos, 1970 m. sausio mėn. Nr. 1(200). Šis numeris kaip tik Vaižgantui skirtas. Jo atvaizdas šviečia visame viršelio puslapyje. Tekste: Domo Veličkos — Vaižgantas — Lietuvos vizijos kūrėjas; Minčių mozaika apie Vaižgantą. Toliau seka: Spaudoj ir gyvenime; Worcesterio lietuvių bažnyčia; Jaunoji poezija; Vasario 16 gimnazijoje; Knygos ir autoriai; Veidai ir vaizdai; Angliškas skyrius.

Gausiai iliustruotas ypač dail. V. K. Jonyno dekoracijų ir dail. A. Galdiko tapybos darbų reprodukcijomis.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— **Lithuanian National Club** mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, vasario 11 dieną, 8 val. vak. Hollywood svetainėj, 2417 West 43rd St. Visi nariai prašomi dalyvauti.
J. Baličas, rašt.

— **Utenos Apskrities Klubo** mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, vasario 10 d. 7:30 val. vak. Vengeliauskienės svetainėj, 4500 So. Talman Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti.
V. Juška, nut. rašt.

CHARLES YURECH

Gyv. 7227 So. California Ave.

Mirė 1970 vasario mėn. 7 d., 10 val. vakare, sulaukęs 75 metų amžiaus. Gimęs Latvijoje.

Amerikoje išgyveno 55 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Mary, pagal pirmą vyrą Krisiūnas, mergautinė pavardė Sinkevičiūtė; dvi podukros: May Southerland, jos vyras Harold ir jų šeima ir Mary Crawford; brolis Vladas Gužauskas su šeima, gyv. Kanadoje; ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Trečiadienį, vasario 11 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Charles Yurech giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

žmona, podukros, brolis.

Laidotuvių Direktoriai Petkus ir Sūnus. Tel. 476-2345.

CANDID WEDDING PHOTOGRAPHER
Jei norite nuotraukomis įamžinti savo vestuves ar kitas šeimos šventes, tai kreipkitės į mūsų virš 30 metų patyrimą turinčią studiją. Darbą atlieka patyrę fotografai. Meniškai paruošiame vestuvinius albumus.
AL'S CANDID PHOTO'S
2719 West 43rd Street
Chicago, Illinois
927-6288
Call and ask for EDIE BURBULIS

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
☆
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Pearson kolegijos studentai sausio 26 d. aplankė Balzeko Lietuvių kultūros muziejų ir dailininkų A. Cooper ir Miko Šileikio dailės darbų parodą. Paveiksle iš kairės į dešinę: lietuvis studentas Joseph Miller iš Millbury, Mass. Dešinėje stovi M. Šileikis. Ekskursantams paaiškinimus padarė St. Balzekas ir M. Šileikis.

VENECUELOS LIETUVIŲ DRAUGIJA

Šių metų sausio 31 d. Hollywood salėje įvyko Venecueloje gyvenusių lietuvių susirinkimas. Susirinkimą pradėjo steigiamojo komiteto pirmininkas Kazys Ulevičius. Sekretoriauti buvo pakviesta Ona Bundelienė.

Naujai įsteigtą organizaciją nutarta vadinti *Vencuelos Lietuvių Draugija*. Buvo paruošti dviejų referentų — V. Pociaus ir K. Ulevičiaus — statuto projektai. Reikalą pastudijavus, susirinkimas nutarė pavesti valdybai išimti čarterį. Nario mokestis bus 3 doleriai į metus. Nutarta palaikyti ryšį su Venecueloj likusiais lietuviais. Pagelbėti čia atvykusiems surasti darbą ir butą. Lėšoms telkti bus stengiamasi suruošti bent du banketus ir vieną išvažiavimą.

Susirinkime dalyvavo apie 50 asmenų. Jie visi įsfojo į draugiją. Susirinkusieji išsirinko šitokią valdybą:

1. Kazys Ulevičius, pirmininkas, 7523 W. 62 Pl. tel. 458 - 8810.
2. Genė Baradienė, vicepirmininkė, 2301 W. 55 St. tel. 776 - 3727.
3. Ona Bundelienė, sekretorė, 4459 N. Troy, tel. 539 - 9586.
4. Antanas Gegužis, kasininkas, 927 W. 33 St. tel. 927 - 5681.
5. Valerijonas Pocius, fin. sekretorius, 1026 20 Pl. tel. 226 - 6462.
6. Alex Baradas, turto globėjas, 2301 W. 55 St., tel. 776 - 3727.
7. Jurgis Žilinskas, parengimų vadovas, 1319 So. 50 Ct., tel. 656 - 6260.

Susirinkimas buvo gyvas ir neilgas. Po susirinkimo visi buvo pakviesti prie vaišių stalo, kur jie užkandžiavo ir dalinosi paskutinėmis žiniomis iš Venecuelos. Savijauta buvo labai draugiška, nes visi jautėsi tarytum būtų vienos šeimos nariai. *Kazukas*

Prof. Edwin H. Draine kalbės apie Lietuvą

University of Illinois profesorius Edwin H. Draine sutiko padaryti pranešimą apie Lietuvą Sovietų valdžioje, Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkime, kuris įvyks trečiadienį, vasario mėn. 11 d., 8 val. vakare, Dariaus ir Girėno svetainėje, 4416 So. Western Ave.

Mr. Draine yra gimęs Chicagoje 1916 m. Jis yra baigęs Chicago Teacher College ir U. C. L. A. Filosofijos daktaro laipsnį įsigijo University of Chicago. Karo metu tarnavo laivyne, įsigydamas komandoriaus laipsnį.

Prof. Draine specializuojasi transporto klausimais, ypač vandens transportu. Jis yra paskelbęs visą eilę studijų apie Chicagos uostą ir importo bei eksporto transporto tarifus vidaus vandenų uostuose.

Antra jo, kaip geografo, studijų sritis yra Sovietų Sąjunga ir Centro Europa. Jis yra atlikęs studijų kelionę po Sovietų Sąjungą, ypač jos vakaruose po karo pajungtas sritis. Jis lankėsi taip pat Pragoje, Čekoslovakijoje, kur geografų suvažiavime skaitė paskaitą. Pastaruoju metu jis yra paskelbęs studijų tema: The Baltic States in the Soviet's Fiftieth Year".

Mums lietuviams yra malonu, kad Lietuvos klausimu domisi amerikietis mokslininkas.

A. B.

DAUGIAU TIKRUMO SU

Dirbtiniais Dantimis

VALGANT IR KALBANT

Jei pabarstysite truputį FASTEETH ant savo dirbtinių dantų plokštelių. FASTEETH viršutinę ir apatinę plokštelę laiko stipriau ir daro jas daug patogesnėmis. Gerai tinkančios plokštelės yra svarbios sveikatai. Lankykite reguliariai savo dantų gydytoją. FASTEETH yra parduodami bet kurioje vaistinėje.

STRETCH YOUR DOLLARS

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

STATE FARM INSURANCE

State Farm Mutual

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Parašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737.
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
Priimami užsakymai automobiliams — Moskvich ir Zaporozec.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES

5 % Paid quoterly on regular Savings

INSURED

5½ % Per annum on Investment bonus

Savings Insured to $20,000.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

CTA per 10 dienų turėjo 5 "nelaimes"

Chicagos Tranzito administracijos garsas kaip netinkamiausios viešojo aptarnavimo įstaigos darosi kasdien didesnis. Per 10 dienų nuo atidarymo naujos greitojo traukinėlio linijos išilgai Kennedy greitkelį jau įvyko penki to traukinėlio nuvažiavimai nuo bėgių.

Traukinėlio linija buvo iškilmingai atidaryta sausio 30 d. Sekančią dieną traukinėlio vagonas nušoko nuo bėgių. Laimei, keleivių aukų nebuvo. Vasario 1 d. prasidėjo linijos pilna tarnyba ir tuojau įvyko dviejų traukinėlių susidūrimas, kuriame buvo sužeista 40 žmonių. Po to sekė trys nušokimai nuo bėgių., paskutinis, penktasis, praeitą sekmadienį.

GAUJŲ KARAS IR KARAS SU GAUJOM

Sekmadienio vakare du policininkai, ieškodami penkių jaunų vagišių, ką tik apiplėšusių gazolino stotį, prie 741 Orleans St., sustabdė netoliese pastebėtus penkis gatvės gaujininkus ir pradėjo juos kratyti, kai staiga vienas, Curtis Faulkner, 23, užsimojo peiliu ir policininkui William Edwards perpiovė švarką, bet Edwards spėjo jį nušauti. Tuojau policininkus iš artimųjų namų apšaudė pasalūnai ir netrukus 5 gatvės gaujų "delegacija" atvykusi į East Chicago Avenue policijos nuovadą pareikalavo investigacijos.

◆

Šeštadienio vakare suimti 25 „budelių" (Henchmen) motocik listų gaujos nariai, kurie buvo "okupavę" barą prie 4556 N. Pulaski Rd. Apie 20 policininkų atvykus jų suimti, gauja pradėjo mėtyti ant grindų savo ginklus. Policija surinko du revolverius, tris peilius, dešimtį motociklų grandinių ir vieną 12 colių ilgumo šviningą lazdą, o iš dviejų "budelių" nespėjusių numesti, atėmė kabūre nešiojamą revolverį ir dviejų vamzdžių šautuvą.

◆

Šeštadienio vakare šūviais buvo sužeisti penki paaugliai. Vienas, 18 metų amžiaus Du Sable aukšt. mokyklos mokinys peršautas tos mokyklos koridoriuje; antras 16-metis šūviu sužeistas dviejų vaikų 12 ir 13 metų amžiaus, Forrestville mokyklos žaidimų aikštėje; trečias 15-metis peršautas beeinant gatve ties 4158 Gladys Ave.; ketvirtas 17-metis, sužeistas prie savo namų 7223 Vernon Ave., o penktoji 13-metų mergiotė netyčia peršovė 18-metį berną jo apartmente 259 W. 67 Street.

◆

Praeitą penktadienį 2 valandą popiet į vaikų žaislų krautuvę 1708 E. 79th St. užėjęs jaunas aukštas juodis paprašė pardavėjos jam parduoti žaislus ir pamatęs lentynose žaislus tvarkantį savininką Emanuel Lazar, 60 metų, staiga sušuko "Stok arba šausiu!" ir tai pasakęs į Lazarą paleido 5 šūvius, užmušdamas vietoje. Liudininkai matė žudiką pabėgant juodame kadilake su Indianos numeriais.

TRUMPAI

◆

— *Chicagos Lietuvių Tarybos* organizuojamos pamaldos, minint Lietuvos nepriklausomybės 52 metų sukaktį, bus Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, vasario 15 d. 10 val. Mišias atnašaus J. E. vysk. Vincentas Brizgys, pamokslą sakys kun. Antanas Miciūnas, MIC, Tėvų Marijonų provincijos Chicagos namų viršininkas. Mišių metu giedos Dainavos ansamblis ir solistė Alvyra Giedraitienė. Diriguoja muz. Petras Armonas, vargonuoja Mary Mondeikaitė-Kutz. Organizacijų vėliavos su jų palyda prašomos dalyvauti Chicagos Lietuvių Tarybos ruošiamose pamaldose vasario 15 d. 10 val. ryto Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

— *Komiteto Pasauliečių Teisėms Apsaugoti Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse* pirmininkas Algis Regis pranešė, kad pastaruoju metu platinami su Nativity News antgalve lietuvių spaudoje pasirodę straipsniai, liečią kapinių sklypų savininkų pastangas atgauti savo teises. Toks straipsnių kartojimas su svetima antgalve yra nelegalus. Tokiam darbui bendruomenės komitetas nepritaria.

◆ Senatorius Ralf T. Smith padarys svarbų pranešimą Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris įvyks vasario 15 d. 2 val. p. p. (Pr).

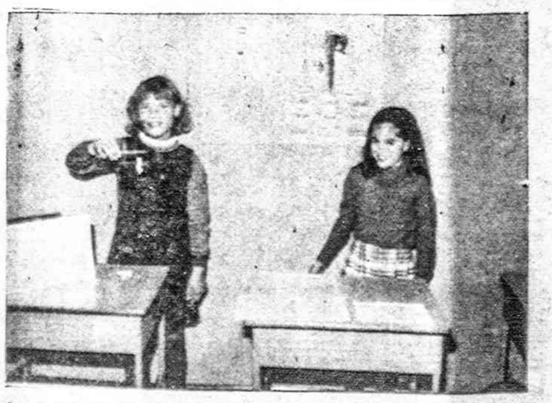

Carol Balzekaitė (kairėj) ir Margaret Muter kolegijos mokslo parodoje.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

DENTAL TECHNICIANS
Chrome department. All cast waxer, assembler, welder, finishers and polishers.
Top salary.
RA 6-5228
NOBILIUM PROCESSING CO.
125 No. WABASH AVE.
CHICAGO, ILL.

LINOFILM OPERATORS
LINOTYPE OPERATORS
LINOTYPE MACHINIST APPRENTICE
Excellent benefits & working conditions.
Call 547-8940,
J. D. PEARSON
TYPESETTING CO., BELWOOD.

SERVICE MAN
Residential heating & air-conditioning equipment. Experienced only. Steady year round work. Top wages plus benefits & bonus. Tel. FI 3-5472

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

STENO TYPIST
TO ASSIST
PURCHASING AND SALES
DEPARTMENT MANAGER.
Liberal salary and benefits.
Small congenial office.
PHONE
384-1100
MR. ROBERT BOSMAN
FENDAL CO.
2222 W. DIVERSEY ST.

CLERK TYPIST
"2" DIVERSIFIED POSITIONS OPEN.
Each requiring inteligence, maturity, accuracy and dependability.
Flexible hours gives time opportunity to mother of school-aged children returning to business.
Full time or short hours daily.
Good potential.
Phone 236-8306

ŠEIMA SKOKIE, ILL.
iš 6 drausmingų vaikų, kurių 2 mažamečiai, ieško ŠEIMININKĖS, kol pasveiks motina. Virimas ir namų ruoša. Geras atlyginimas, privatus kambarys, laisvalaikis. Susikalbėti angliškai. Skambinti Dr. McDermott tel. OR 5-4385 į namus arba OR 5-4471 į kabinetą po 2 val. dieną.

DEPENDABLE WOMEN WANTED
5 days week. Go. General housework. Steady. 4 children, 3 school age: 14-10-7-4. Top salary for right person. Must speak some English. Excellent transportation.
PARK RIDGE
692-2854 after 6 P. M.

CLERK TYPIST
immediate position available. Must be a high school graduate, type 45 w.p.m., have an excellent telephone voice and neat appearance. Benefits include 3 weeks paid vacation. Call
733-5163

REIKALINGA PATIKIMA MOTERIS
5 dienas savaitėje bendrai namu ruošai ir dvieju gerų vaikų priežiūrai. Pastovus darbas. Privatus kambarys. Gera apylinkė, prie parko. Susikalbėti angliškai. Dėl algos susitarsime. Tel. 472-2566 nuo 6 iki 10 val. vak., savaitgaliais visą dieną.

TYPIST
Must be accurate. Part time or full time.
CALL
HA 7-0206
Mr. HUGH LATIMER
407 So. DEARBORN

SECRETARY
Engineering - Constructors office: Prefer related experience. Excellent typing and shorthand skills. Variety of challenging duties in pleasant surroundings. Very good benefits.
Contact Mr. KLEBAN.
HOYER-SCHLESINGER-TURNER
300 W. ADAMS
263-0556

TYPIST AND
SWITCHBOARD OPERATOR
Two girsl office. Age open. Steel Company have an excellent opportunity for capable person with typing experience. Will train for switchboard. Shorthand helpfull but not required. Good working conditions plus company benefits.
Phone FR 6-1700
8 A. M. to 5 P. M.
Ask for Mr. PATT

TYPIST-BILLER
Automobile agency wants a good typist, who likes working with details, and has an aptitude for figures, to train as a car biller. 5 day week, no Saturdays. Call Miss Joy for interview. Call 251-6800.
FOLEY MOTOR SALES
425 Green Bay Rd. Wilmette

KATALIKU PARAPIJOS KLEBONIJAI
yra reikalingos —
(1) NAMU ŠEIMINIKĖ IR
(1) VIRĖJA
Privačios patalpos ir gera alga tinkamiems asmenims. Susikalbėti angliškai.
Tel. JU 8-2620

YOUNG WOMEN
GENERAL OFFICE WORK.
Typing and shorthand required.
Call 782-8310
for interview.
9:00 A. M. to 5:00 P. M.
SALARY OPEN.

◆ Muzikės A. Stephens "Aidutės" išpildys programos dalį savo gražiai skambančiomis dainomis Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje vasario 15 d. 2 val. p. p. Lietuviška visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

3L
PALOS PARK — ORLAND PARK
rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo $7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.
VILLA-WEST,
135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai.
TELEF. 349-0600

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

ŠIĄ VASARĄ TRYS EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpiūčio 31
Kiekviena kelionė tęsis 21 dieną. Vietų skaičius ribotas. Registruokitės tuojau. Išrūpiname leidimą ilgesnį laiką pabūti Lietuvoje. Paruošiame dokumentus atsikviesti gimines į Ameriką.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

DRAUGUŽI NESVAJOK!
PRIE FORD CITY 5½ kamb. 8 m. modernus mūras. Apie 40 pėdų sklypas, 1½ auto garažas. $22,900.
LUXUS 4 BUTŲ MŪRAS, arti Maria High. Naujas gazu šildymas, aluminijaus langai. mūro garažas, platus sklypas. $45,000.
10 KAMBARIŲ MŪRINIS. 2 vonios, 2 virtuvės, 2 mašinų mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Puošnūs priedai, gražesnis ir patogesnis už naujus namus. Arti visko. $28,900.
PUIKUS 2 AUKŠTŲ MŪRAS. 6 ir 3 kamb., garažas. Arti mūsų. $19,900.
VERTINGAS MŪRAS, naujas stogas, elektra ir garažas, taip pat gazu šildymas. 4 nuomos pelningu pajamų. Marquette Parke. $26,950.
PIGUS LOTAS dviem butam statyti, Marquete Parke.
Valdis Real Estate
2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą. visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokiausių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liūdijami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit. sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TEMYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per NAUJIENAS